

Atıfta Bulunmak İçin / Cite This Paper: Sandalci, U. ve Tuncer, G. (2019). "Obezite Vergisinin Kabul Edilebilirliğini Belirleyen Faktörlerin Analizine Yönelik Bir Uygulama", *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(3): 2594-2634.

Geliř Tarihi / Received Date: 07.12.2018

Kabul Tarihi / Accepted Date: 19.03.2019

Araştırma Makalesi

OBEZİTE VERGİSİNİN KABUL EDİLEBİLİRLİĞİNİ BELİRLEYEN FAKTÖRLERİN ANALİZİNE YÖNELİK BİR UYGULAMA¹

Ulvi SANDALCI

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

ulvi.sandalci@dpu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0003-1527-0815

Güner TUNCER

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

guner.tuncer@dpu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-5579-9436

Öz

Obeziteye neden olan gıdalar üzerinden ek bir vergi alınması olan obezite vergisi yoluyla bireylerin daha sağlıklı gıdalara yönelmesi ve bu yolla obezitenin azaltılması amaçlanmaktadır. Obezite vergisinin başarıya ulaşmasında birçok faktör etkili olmakla beraber bireylerin bu vergiyi kabul etmesi/benimsemesi önem arz etmektedir. Türkiye’de henüz uygulanmamakla beraber gelecekte uygulanması muhtemel obezite vergisinin kabul edilebilirliği demografik değişkenler itibarıyla ölçülerek bireylerin bu vergiyi kabul edilebilirlik düzeyleri ortaya çıkartılmıştır. Analiz sonucunda obezite vergisinin kabul edilebilirlik düzeyi üzerinde ekonomik, siyasi, sosyo-psikolojik ve sağlık faktörlerinin etkili olduğuna ulaşılmıştır. Ayrıca halkın obezite vergisi kabul edilebilirlik düzeyleri düşük çıkmıştır. Kabul edilebilirlik düzeyi en yüksek cinsiyet kadın, medeni durum bekâr iken meslek grubu kamuda çalışanlardır. Yaş, eğitim, aylık gelir ile obezite vergisinin kabul edilebilirlik düzeyi arasında doğru yönlü bir ilişki vardır. Buna karşılık Beden Kitle İndeksi ile kabul edilebilirlik arasında ters yönlü bir ilişki ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Obezite, Obezite Vergisi, Faktör Analizi

AN APPLICATION FOR ANALYSIS OF FACTORS DETERMINING THE ACCEPTABILITY OF FAT TAX

Abstract

Fat tax, which is an additional tax on the foods that cause obesity, aims to decrease the obesity by individuals. While many factors are effective in the success of fat tax, it is important that individuals accept / adopt this tax. The acceptability of tax possible future implementation obesity although not yet implemented in Turkey as individuals by measuring the level of demographic variables were uncovered admissibility of this tax. As a result of the analysis, it was found that economic, political, socio-psychological and health factors were effective on the fat tax acceptability level. In addition, public acceptance of fat tax was low. While the highest level of admissibility is female and the marital status is single, the occupational group is public employees. There is a direct relationship between age, education, monthly income, monthly food expenditure and the fat tax acceptability level. On the contrary, there has been an inverse relationship between body mass index and acceptability.

¹ Bu çalışma "Türkiye’de Obezite Vergisinin Kabul Edilebilirliğine İlişkin Bir Alan Araştırması" başlıklı Doktora Tezinden türetilmiştir.

Keywords: Obesity, Fat Tax, Factor Analysis

1. GİRİŞ

Obezite, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından “sağlığı bozacak ölçüde vücutta aşırı yağ birikmesi” olarak tanımlanmaktadır (www.who.int, 2018). Yetişkin erkeklerin vücut ağırlığının ortalama % 15-20’sini yağ dokusu oluştururken bu oran kadınlarda % 25-30 seviyesindedir. Erkeklerin yağ dokusunun % 25’ten, kadınların ise % 30’dan yukarı çıkması obezite olarak tanımlanır. Günümüzde obezite hastalığı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde hızlı bir şekilde artmakta ve önemli sağlık sorunlarına neden olmaktadır. Dünya sağlık örgütü tarafından en riskli 10 hastalık içinde yar alan obezite ulusal ve uluslararası alanda çözülmesi gereken acil konulardan biri olarak görülmektedir (www.who.int, 2018). Ölümcül bazı hastalıkların oluşmasına ve yaşam kalitesinin azalmasına neden olan obezite yetişkinlerle birlikte çocukluk çağındaki bireyleri de etkilemektedir. Bundan dolayı obezite uluslararası boyutta halk sağlığını tehdit eden bir hastalık olarak görülmekte ve önlenmesi için çalışmalar yapılmaktadır.

Devletlerin obezitenin önlenmesine ilişkin yaptığı çalışmaların başında obeziteye neden olan ürünler üzerine ek bir vergi koymak gelmektedir. Obezite vergisi olarak literatürde kabul görmüş bu vergilerle obezite hastalığına neden olan ürünler üzerinden tüketimi kısmak amaçlı ek dolaylı vergiler alınmaktadır. Dünya üzerinde birçok ülke tarafından uygulanan obezite vergileri ülkemizde de gelecek dönemlerde uygulanması muhtemel görülmektedir. Bundan dolayıdır ki çalışmamızda gelecek dönemde uygulanması düşünülen obezite vergisinin kabul edilebilirliği ölçülerek bireylerin bu vergiyi kabul edilebilirlik düzeyleri ortaya çıkartılmıştır. Buna ilişkin İBBS (İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması) Düzey1 Bölgesinde ulaştığımız 54 ilde ikamet eden toplam 1683 bireye anket uygulanmış ve buna ilişkin sonuçlar değerlendirilmiştir.

2. OBEZİTE VERGİSİ

Obezite hastalığının zamanla bireysel bir sorundan çıkıp toplumsal bir halk sağlığı halini almasıyla birlikte sağlıklı gıdalar veya BKİ (Beden Kitle İndeksi) normalüstü olan bireyler üzerinden kilolarına göre ek bir vergi alma fikri uygulanmaya başlandı. Nitekim 2003 yılında Dünya Sağlık Örgütü raporunda birçok ulus devletinin obezite ile mücadele kapsamında sağlıklı yiyecekler üzerine ek bir vergi koyduğu veya koymayı düşündüğü bildirilmiştir. Günümüze gelindiğinde ise obezite ile mücadele kapsamında birçok ülke mali önlemler kapsamında obezite vergisini caydırıcı veya teşvik edici mekanizma olarak kullanmaktadır.

Obezite vergisi, vücut sağlığını bozacak ölçüde yağ birikimine neden olan enerji yoğunluğu yüksek fakat besin değeri düşük sağlığa zararlı yiyecek ve içeceklerden veya BKİ normal oranların üzerinde olan bireylerden kilolarına göre ek bir vergi alınması olarak nitelendirilebilir. Obeziteyi önlemek amacıyla yüksek yağ ve şeker içerikli düşük gıdalardan ek bir vergi alınmakta ya da obez olan bireyler üzerine ek bir vergi konulmaktadır (Alemanno ve Carreno, 2013: 103). Ancak uygulamada obeziteye neden olan sağlıksız gıdalardan vergi alınması daha çok kullanılmaktadır.

Hükümetlerin obezite ile mücadele kapsamında obezite vergisini mali önlem olarak kullanmasının gerekçesi olarak obezite hastalığının gün geçtikçe daha fazla yaygınlık kazanması, toplumsal bir halk sağlığı sorunu haline alması ve bu hastalığın neden olduğu maliyetlerin ülkelerin bütçelerinde önemli bir yük ortaya çıkarmasını gösterebiliriz. Sağlıksız gıdalar üzerine uygulanacak vergilendirme politikalarının arkasında yatan teori, meşrubat ve yağ gibi enerji yoğun sağlıksız gıdaların fiyat trendlerinin enerjisi düşük fakat besin değeri yüksek gıdaların fiyatlarının trendlerinden daha düşük olduğudur. Sağlıklı gıdalar tüketmek isteyen bireylerin aylık gıda harcamalarının sağlıksız gıda tüketen bireylerden daha fazla olması vergileme yoluyla fiyatlama stratejilerinin uygulanmasını gerekli kılmıştır. Bu yolla sağlıksız gıdaların fiyatlarının sağlıklı gıdaların fiyatlarından nispeten daha fazla olması ve tüketicilerin tercihlerini değiştirmeleri amaçlanmaktadır (Timmins, 2011: 155).

Obezite ile mücadele kapsamında bazı devletlerin uygulamaya koyduğu, bazı devletlerin ise uygulamasını tartıştığı obezite vergisinin hastalıkla mücadeledeki etkisi şüphesiz büyük önem taşımaktadır. Nitekim obezite vergisini uygulayan ve uygulamayı tartışan birçok devlet verginin hastalıkla mücadeledeki rolünü inceleyerek kamu politikası yürütmektedirler. Bu doğrultuda konunun hem kamu politika hem de halk sağlığı ve ekonomik boyutunun öneminden dolayı obezite vergisi ile ilgili yazında yapılmış birçok çalışma bulunmaktadır. Çalışmanın uygulama kısmına geçmeden önce konuyla ilgili yapılmış yerli ve yabancı çalışmalara yer verilmiştir.

Tablo 1. Obezite Vergisi Konusunda Yapılan Literatür Çalışmaları

Araştırmacı	Yapılan Çalışma	Sonuç
-------------	-----------------	-------

Schroeter vd., 2005	ABD’de 20-74 yaş arası yetişkinlerin gıda ürünleri ile ilgili fiyat artışlarına karşı göstereceği tepkiyi ölçmeye yönelik çalışma yapılmıştır.	Çalışmada şekerli içecekler üzerinden alınacak verginin kilo düşürücü etkisi olacağı sonucuna ulaşılmıştır.
Mytton vd., 2007	İngilterede gıdaların tüketim miktarları ile KDV oranları arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır.	Çalışmada bu tarz vergilerin gıda şirketlerinin direciyle karşılaşacağı, sağlık üzerindeki etkilerinin kesin olmadığı, yoksullar üzerindeki etkilerinin belirsiz olacağı ve obeziteye bağlı hastalıkları önlemede yetersiz kalacağı sonucuna ulaşılmıştır.
Powell vd., 2009	ABD’de 1997-2006 yılları arasında vergi gelirleri ile Geleceği İzleme anketlerinden alınan ergenlere ilişkin bireysel düzeyde verilerden yararlanılarak yapılan çalışmada vergilerin ergenlerin kiloları üzerindeki etkileri araştırılmıştır.	Yapılan çalışma sonucunda söz konusu dönemde ABD’de yürürlükte bulunan eyalet vergilerinin ergenlerin obezite ve fazla kilolu oranını düşürmede etkili olmadığına ulaşılmıştır.
Nederkoorn vd., 2011	Bu çalışmada, yüksek kalorili yoğun gıdalara uygulanan yüksek bir obezite vergisinin, web tabanlı bir süpermarkette yüksek enerjili yoğun gıdaların satın alınan kalorilerini etkili bir şekilde azaltıp azaltmadığı 306 katılımcı ile gözlenmiştir.	306 katılımcı ile gerçekleştirilen çalışmanın sonucuna göre yüksek kalorili gıdalar üzerine konulan bir obezite vergisinin bireylerin daha az kalori tüketmeleri üzerinde etkisi olmuştur.
Rivard vd., 2012	Çalışmada ABD’de şekerle tatlandırılmış meşrubatlar üzerinden alınacak %20’lik bir obezite vergisinin halkın tüketimlerini nasıl etkileyeceği ile ilgili olarak 592 yetişkine telefon anketi uygulanmıştır.	Anket çalışması sonucunda ulaşılan bulgulara göre katılımcıların %39’u böyle bir vergi konulması durumunda tüketimlerini kısacaklarını, %20’si vergi konulmayan içeceklere yöneleceklerini, %37’si tüketimlerinde herhangi bir değişiklik yapmayacaklarını bildirmişlerdir.
Storom, 2012	Güney Afrika için obezite vergileri ile gıda tüketim alışkanlıkları ile sağlıksız gıdaların satın alınması arasındaki ilişkiyi açıklamaya yönelik 451 kişiyle anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.	Anket uygulaması sonucunda ulaşılan bulgulara göre obezite vergisi uygulaması sonucu bu ürünlerin tüketiminde ve Güney Afrika’daki halkın obezite oranlarında azalmalar meydana gelmiştir.
Barry vd., 2013	Şekerle tatlandırılmış içecekler üzerinden alınacak bir obezite vergisi ile ilgili halkın görüşlerinin belirlenmesi amacıyla 1026 kişiye web tabanlı anket uygulaması yapılmıştır.	Anket çalışması sonucunda ulaşılan bulgulara göre katılımcıların %60’ı böyle bir verginin keyfi olduğunu, %58’i gelir elde etmek için alınacağını, %51’i düşük gelirli olumsuz etkileyeceğini, %53,8 müdahale amaçlı olduğunu, %49’u obeziteye en önemli neden olarak şekerli içeceklerin olduğunu, %41’i ise obezite ile mücadelede gelir sağlama aracı olarak gördüklerini açıklamışlardır.
Gergerlioğlu, 2014	İstanbul ilinde toplam 1018 bireye yapılan anket çalışması ile obezite vergisine ilişkin halkın düşünceleri araştırılmıştır.	Çalışmada ulaşılan sonuca göre katılımcıların %43’ü obeziteye neden olan sağlıksız ürünler üzerinden vergi alınmasını desteklemiştir.
Ayyıldız ve Demirli, 2015	Obezite vergisine ilişkin halkın düşüncelerini belirlemek amacıyla 20 ilde toplam 1126 bireye anket uygulanmıştır.	Çalışmada halkın obezite ile mücadelenin gerekliliğine inandığı ancak verginin fiskal amaçla alınacağı endişesi taşıdığından bu mücadelenin vergi dışı araçlarla yapılmasını arzuladığı tespit edilmiştir
Saruç vd., 2015	Maliye Akademisyenleri ve Sağlık Profesyonellerince Obezite Vergisi ve Bazı Kamu Politikalarının Kabul Edilebilirliği ve Algılanan Etkinliği ile ilgili çalışma kapsamında 184’ü maliye akademisyeni 262 ise sağlık Profesyoneli olmak üzere 447 katılımcıya anket uygulanmıştır.	Çalışmada ulaşılan sonuca göre Sağlık çalışanları ile Maliye akademisyenleri için yapılan anket çalışmasında katılımcılar arasında obezite vergilerinin kabul edilebilirliğinin yüksek olduğu gözlenmiştir.
Ajjaji ve	Hollanda’da şekerli meşrubatlar üzerinden	Anket çalışması sonucunda şekerli

Ong, 2015	alınan vergilerin etkilerini ölçmeye yönelik olarak yapılmış çalışmada 34'ü çocuklu, 43'ü çocuksuz olmak üzere 77 aile ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir.	meşrubatlara uygulanan obezite vergisi bu ürünlerin tüketiminde azalmaya neden olmuştur. Ayrıca şekerli meşrubatlara vergi uygulandıktan sonra çocuklu bireyler çocuksuz bireylere göre daha az şekerli ürün satın almışlardır.
Cornelsen ve Carreido, 2015	İngiltere'de obezite vergisine ilişkin halkın düşünceleri ve kabul edilebilirliğe ilişkin görüşleri araştırılmıştır.	Çalışma sonucunda katılımcıların %76'sının obezite vergisinin alışılmışın dışında bir uygulama olduğunu düşünmüştür. Ancak yine de verginin genel olarak kabul gördüğü ortaya çıkmıştır.
Tuncer ve Sandalci, 2018	TR33 Bölgesinde yaşayan bireylerin algılarını ve bu algıları belirleyen faktörler anket yardımıyla ölçülmüştür. Anket çalışması TR33 Bölgesinde yer alan (Manisa, Kütahya, Afyonkarahisar ve Uşak) illerinde 537 bireye uygulanmıştır.	Çalışmada obezite vergisi algısını belirleyen faktörler Ekonomik, sağlık, ahlaki- psikolojik, siyasi ve sosyal olmak üzere 5 başlık altında analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucuna göre, TR33 bölgesinde yaşayan bireylerin obezite vergisi algı düzeyi düşük çıkmıştır.

Kaynak: Çeşitli çalışmalardan yararlanılarak tarafımızca oluşturulmuştur

3. OBEZİTE VERGİSİNİN KABUL EDİLEBİLİRLİĞİNİ BELİRLEYEN FAKTÖRLERE İLİŞKİN ANKET ÇALIŞMASI

Çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formunda Rennis Likert tarafından geliştirilmiş 5'li Likert ölçeğine uygun 33 soru yer almaktadır. 2018 yılında İBBS Düzey 1 12 Bölge ikamet etmekte olan toplam 20 yaş üzeri 55.250.450 kişi vardır (www.tüik.gov.tr, 2018). TÜİK tarafından yaşlara göre tutulan nüfus istatistiklerinde 15-19 yaş aralığı toplu olarak verildiği için bu nüfusu 18 ve 19 yaşındaki bireyleri de eklediğimizde yaklaşık olarak araştırmanın evreni 58-60 milyon arasına denk gelmektedir. Çalışmamızda kaynakların kısıtlı olması ve ana kütlelin tamamına ulaşmanın mümkün olmaması nedeniyle Tabakalı yöntemi seçilerek ana kütleli temsil eden 54 ile ulaşılmıştır. Tabakalı rassal örnekleme biçimi kullanılarak belirlenen 54 ildeki veri toplama çalışmaları sonucunda toplam 1832 katılımcıya ulaşılmıştır. Ulaşılan katılımcılardan elde edilen anketlerden 57 tanesi boş ya da eksik olduğundan ve 92 tanesi güvenilir bulunmadığından analiz dışında bırakılması sonucu, örneklem büyüklüğü olarak en az 384 hesaplanmış olmakla birlikte, 1683 kişilik bir örneklem sayısına ulaşılmıştır.

Tablo 2. Demografik Faktörler (n=1683)

	Değişken	Frekans	%		Değişken	Frekans	%
Medeni Durum	Evli	1370	81,4	Cinsiyet	Erkek	854	50,7
	Bekâr	313	18,6		Kadın	829	49,3
Yaş	18-25	237	14,1	Aylık Gıda Harcama	300 ve altı	360	21,4
	26-45	620	36,8		301-500 TL	793	47,1
	46 +	826	49,1		500 TL ve üstü	530	31,5
BKİ	Zayıf	26	1,5	Aylık Gelir	1500 TL'ye kadar	192	11,4
	Normal	579	34,4		1501-2500	600	35,7
	Fazla Kilolu	710	42,2		2501-4000	668	39,7
	1. Sınıf Obez	317	18,8		4001 TL ve üstü	223	13,3
	2. Sınıf Obez	51	3,0		Çalışmıyor	403	23,9
Eğitim Düzeyi	İlk Öğretim	791	47	Bağımsız Kendi İşinde Çalışan	370	22	
	Orta Öğretim	718	42,7	Mesleğininiz	Ücretli (Özel)	531	31,5
	Üniversite	137	8,1		Ücretli (Kamu)	195	11,6
	Lisans Üstü	37	2,2		Emekli	118	7
			Diğer		66	3,9	

3.1. Obezite Vergisi Kabul Edilebilirlik Düzeyi

Obezite vergisinin kabul edilebilirlik düzeyini İBBS Düzey1 Bölgesinde ölçtüğümüz çalışmada bireylerin obezite vergisinin kabul edilebilirlik düzeylerine ait bir skor elde etmek amacıyla hem yurt dışında hem de ülkemizde daha önce yapılmış konuya ilişkin anketler incelenerek, obezite vergisinin kabul edilebilirlik düzeyini ölçmek için 7 sorudan oluşan bir endeks geliştirilmiştir. İlgili soruların cevapları 5'li Likert ölçeğine göre, ters soruların cevapları yeniden kodlanarak hesaplanmıştır.

Obezite vergisi kabul edilebilirlik düzeyini ölçmeye yönelik seçilen sorular ve yeni kodlama şekillerine aşağıda gösterilmiştir.

1. *Türkiye'de obezite vergisi uygulanmalıdır (5 →1)*
2. *Obezite ile mücadelede vergiler kullanılmalıdır (5 →1)*
3. *Obezite ile mücadele vergi dışı araçlarla yapılmalıdır (1 →5)*
4. *Sağlıksız gıdalar üzerine ek bir vergi konulmalıdır (5 →1)*
5. *Obezite vergisine sağlığımız için olumlu bakmaktayım (5 →1)*
6. *Obezite vergisinin topluma faydalı olacağını düşünüyorum (5 →1)*
7. *Obezite vergisi sağlıklı nesillerin yetiştirilmesi için önemli bir mücadele aracıdır (5 →1)*

İndeksteki sorulara verilen cevaplarda (5→1) şeklindeki kodlamalarda '5' Kesinlikle Katılıyorum seçeneğini, '1' ise Kesinlikle Katılmıyorum seçeneğini gösterecek şekilde kodlanmıştır. (1→5) şeklindeki kodlamalarda ise '1' Kesinlikle Katılıyorum seçeneğini, '5' ise Kesinlikle Katılmıyorum seçeneğini gösterecek şekilde kodlanmıştır.

Tablo 3'den de görüleceği üzere kabul edilebilirlik düzeyini ölçmek için geliştirilen endekse göre İBBS Düzey1 bölgesindeki halkın obezite vergisinin kabul edilebilirlik

düzeylelerine ait skor 2,3846 olarak bulunmuştur. Araştırma anketinde kullanılan ölçeğin 5'li Likert ölçeği olması ve 3 değeri orta nokta (% 50) olarak kabul edilmesi, ankete katılan bireylerin obezite vergisinin kabul edilebilirlik düzeylerinin ortalamasının altında olduğunu göstermektedir. Buna göre, örnek kitlemizi temsil eden bireylerin obezite vergisinin kabul edilebilirlik düzeyi düşük düzeydedir.

Tablo 3. Ankete Katılan Bireylerin Obezite Vergisi Kabul Edilebilirlik Düzeyi Skoru

	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
Obezite Vergisi Kabul Edilebilirlik Düzeyi	1.00	5.00	2,3846	0,74156

3.2. Güvenilirlik Analizi

Bu çalışmada ölçeğin güvenilirliği Cronbach alfa (α) katsayısı ile ölçülmüştür. Alfa (α) katsayısı 0 ile 1 arasında değer alır. Cronbach Alfa katsayısının değerlendirilmesi ise şu şekilde yapılmaktadır: 0-0.4 güvenilir değil, 0.4-0.6 düşük güvenilirlik, 0.6-0.8 oldukça güvenilir, 0.8-1.0 yüksek güvenilirlik (Türk ve Gök, 2011:135).

Tablo 4. Tüm Anket Verileri Güvenilirlik İstatistikleri

Gözlem Sayısı	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
N=1683	,823	33

Güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach's Alpha katsayısı 0,823 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuç bize ölçeğin güvenilirlik düzeyinin "oldukça güvenilir" olduğunu göstermektedir.

3.3. Açıklayıcı Faktör Analizi

Faktör analizinin uygulanacağı örneklemin yeterliliğinin ölçülmesi Kasier- Meyer-Olkin (KMO) ölçümü ve Bartlett's Testi ile yapılmaktadır. KMO değeri 1'e ne kadar yakın ise eldeki veri grubuna faktör analizi yapılmasının uygun olduğu anlaşılmaktadır. KMO değeri 0,05 değerinden küçük olduğunda ise eldeki verilerin faktör analizi uygulaması için uygun olmadığı sonucuna varılmaktadır (Bayram, 2016: 206). Çalışmamızda KMO değeri 0,861 olarak bulunmuştur ve dolayısıyla eldeki veriler faktör analizi yapılması için uygundur sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda analizde korelasyon matrisinin birim matris olup olmadığına ilişkin bilgiyi veren Bartlett's Testi sonucuna göre de $p < 0,05$ olduğundan, korelasyon matrisi birim matris olduğu şeklindeki sıfır hipotezi reddedilmiş ve veri grubuna faktör analizinin uygulanabileceği sonucuna varılmıştır.

Tablo 5. KMO and Bartlett's Test Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği ölçümü	,861	p>0,6
---	-------------	-----------------

Bartlett's Testi	Yaklaşık χ^2	21673,111	
	df	1770	
	Sig.	0,000	p<0,05

Çalışmamızın uygulama kısmında obezite vergisinin kabul edilebilirliğini belirleyen faktörleri incelemek için farklı kaynaklardan yararlanarak oluşturduğumuz 33 anket sorusunun yukarıda saydığımız faktörlerin hangisi ile ilişkili olduğu yapılan faktör analizi ile belirlenmiştir. Yapılan faktör analizi sonucunda ölçekteki soruların 5 boyutta toplandığı belirlenmiştir. Bu boyutlara ilişkin verilerin toplandığı faktör gruplarına ilişkin bilgiler Tablo 6'da verilmiştir; 1) Ekonomik Faktörler, 2) Sosyo-Psikolojik Faktörler, 3) Sağlık Faktörleri, 4) Siyasi Faktörler, 5) Kabul Faktörü.

Tablo 6. Faktör Analizi Sonucunda Soruların Toplandığı 5 Boyut ve Dönüşümlü Faktör Yükleri

	Structure Matrix				
	Component				
	Sosyo- Psikolojik Faktörler	Ekonomik Faktörler	Kabul	Siyasi Faktörler	Sağlık Faktörler
s6	,879				
s7	,883				
s8	,817				
s10	,718				
s13	,860				
s16	,501				
s17	,800				
s19	,458				
s20	,496				
s24		,726			
s9		,616			
s12		,484			
s14		,562			
s21		,461			
s22		,530			
s25		,607			
s26		,535			
s28		,635			
s30		,470			
s31		,582			
s1			,500		
s2			,739		
s3			,463		
s4			,525		
s11			,433		
s18			,652		
s23			,638		
s27				,927	
s35				,726	
s29				,923	
s5					,728
s32					,679
s33					,851

3.4. Faktörlerin Bağımsız Değişkenlerle Analizi

Bu bölümde obezite vergisinin kabul edilebilirliği için yaptığımız faktör analizi sonucu ortaya çıkan 5 boyutun uyguladığımız anket formunda bireylere sorulan BKİ, yaş, cinsiyet, meslek, medeni durum, eğitim durumu, gıda harcama durumu ve ailelerinin aylık gelirine göre analizi yapılmıştır.

3.4.1. Faktörlerin Cinsiyete Göre Analizi

Açıklayıcı faktör analizi ile bulunan boyutların Cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Bağımsız İki Örneklem t – Testi yapılmış ve Cinsiyete göre boyutlar için yapılan Bağımsız örneklem T - testi için 10 hipotez kurulmuştur;

H_{1a} = So

syo-psikolojik boyut bireylerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{1b} = Sosyo-psikolojik boyut bireylerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{2a} = Ekonomik boyut bireylerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{2b} = Ekonomik boyut bireylerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{3a} = Kabul boyutu bireylerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{3b} = Kabul boyutu bireylerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{4a} = Siyasi boyut bireylerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{4b} = Siyasi boyut bireylerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{5a} = Sağlık boyutu bireylerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{5b} = Sağlık boyutu bireylerin cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 7. Faktörlerin Cinsiyete Göre Bağımsız Gruplar t Testi Sonucu

		Independent Samples Test				
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Sosyo_psikoloji	Equal variances assumed	7,946	,415	1,423	1681	,041
	Equal variances not assumed			1,422	1668,083	,042
Ekonomi	Equal variances assumed	6,058	,314	2,632	1681	,009
	Equal variances not assumed			2,635	1677,719	,008
Kabul	Equal variances assumed	4,144	,742	,967	1681	,034
	Equal variances not assumed			,968	1680,429	,033
Siyasi	Equal variances assumed	1,285	,257	-1,212	1681	,226
	Equal variances not assumed			-1,212	1680,927	,226
Sağlık	Equal variances assumed	,629	,428	-,415	1681	,378
	Equal variances not assumed			-,415	1675,297	,378

Tablo 7'ye göre sosyo-psikolojik, ekonomik ve kabul boyutta Kadın – Erkek arasında anlamlı bir ilişki ($\text{sig} < 0,05$) çıktığından H_{1a} , H_{2a} ve H_{3a} hipotezi reddedilir. Buna göre, sosyo-psikolojik, ekonomik ve kabul Boyutta bireylerin cinsiyetine göre farklılık gösterir şeklinde kurulan H_{1b} , H_{2b} ve H_{3b} hipotezleri kabul edilir. Siyasi boyut ile sağlık boyut açısından cinsiyete göre anlamlı istatistiksel bir ilişki ($\text{sig} > 0,05$) çıkmadığından H_{4b} ve H_{5b} hipotezleri reddedilir. Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan sosyo-psikolojik, ekonomik ve kabul boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 8'de cinsiyetlere göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 8. Faktörlerin Cinsiyete Göre Grup Ortalamaları

		Group Statistics	
	Cinsiyet	N	Mean
Sosyo_psikoloji	Kadın	829	3,5399
	Erkek	854	3,4872
Ekonomi	Kadın	829	3,2371
	Erkek	854	3,8934
Kabul	Kadın	829	2,6247
	Erkek	854	2,1322

Tabloya göre kadın bireylerin sosyo-psikolojik boyutu erkek bireylere göre daha yüksektir. Ekonomik boyuta baktığımızda ise erkek bireylerin ekonomik boyutu kadın bireylere göre daha yüksek çıkmaktadır. Buna göre obezite vergisinin kabul edilebilir düzeyini belirleyen ekonomik faktörün etkisi en fazla erkek bireylerde sonrasında kadın bireylerde ortaya çıkmaktadır. Kabul boyutunda baktığımızda ise kadın bireylerin kabul

boyutu erkek bireylere göre daha yüksek çıkmaktadır. Buradan da obezite vergisi kabul edilebilirlik düzeyi en yüksek cinsiyet grubu erkek bireylere nazaran kadın bireylerde ortaya çıkmaktadır.

3.4.2. Faktörlerin Yaşa Göre Analizi

Açıklayıcı faktör analizi ile bulunan boyutların Yaşa göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi yapılmış ve yaşa göre boyutlar için yapılan Tek Yönlü Varyans (ANOVA) için 10 hipotez kurulmuştur;

H_{1a}= Sosyo-psikolojik boyut bireylerin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{1b}= Sosyo-psikolojik boyut bireylerin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{2a}= Ekonomik boyut bireylerin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{2b}= Ekonomik boyut bireylerin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{3a}= Kabul boyutu bireylerin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{3b}= Kabul boyutu bireylerin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{4a}= Siyasi boyut bireylerin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{4b}= Siyasi boyut bireylerin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{5a}= Sağlık boyutu bireylerin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{5b}= Sağlık boyutu bireylerin yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 9. Faktörlerin Yaşa Göre ANOVA Sonucu

		ANOVA				
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Sosyo_psikoloji	Between Groups	15,638	2	7,819	13,757	,000
	Within Groups	954,869	1680	,568		
	Total	970,507	1682			
Ekonomi	Between Groups	36,138	2	18,069	41,837	,000
	Within Groups	725,589	1680	,432		
	Total	761,727	1682			
Kabul	Between Groups	29,050	2	14,525	31,864	,000
	Within Groups	765,833	1680	,456		
	Total	794,883	1682			
Siyasi	Between Groups	,129	2	,065	,059	,943
	Within Groups	1837,211	1680	1,094		
	Total	1837,340	1682			
Sağlık	Between Groups	5,365	2	2,683	3,619	,027
	Within Groups	1245,397	1680	,741		
	Total	1250,763	1682			

Tablo 9'da % 5 anlamlılık seviyesine göre yapılan ANOVA testinde siyasi boyutta yaşlar arası anlamlı bir ilişki çıkmadığından (sig=0,943>0,05) H_{4b} hipotezi reddedilir. Buna göre, siyasi boyutta bireylerin yaşlarına göre farklılık göstermez şeklinde kurulan H_{4a} hipotezi

kabul edilir. Sosyo-psikolojik, ekonomi, kabul ve sağlık boyutta yapılan ANOVA testi sonucuna göre ise yaşlar arasında anlamlı bir ilişki ($\text{sig} < 0,05$) çıktığından H_{1a} , H_{2a} , H_{3a} ve H_{5a} hipotezi reddedilir. Buna göre, sosyo-psikolojik, ekonomi, kabul ve sağlık boyutta bireylerin yaşlarına göre farklılık gösterir şeklinde kurulan H_{1b} , H_{2b} , H_{3b} ve H_{5b} hipotezleri kabul edilir.

ANOVA testi sonucuna sosyo-psikolojik, ekonomi, kabul ve sağlık boyutta gruplar arasında ortaya çıkan farklılıkta hangi grubun veya grupların diğerlerinden farklı olduğunu belirleyebilmek için çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılır. Gruplar arasındaki farklılığın tespiti için çoklu karşılaştırma testlerinden hangisinin kullanılacağına karar vermek için öncelikli olarak homojenlik testine bakılır. Homojenlik testi sonucuna göre hangi grup veya grupların diğerlerinden farklı olduğunun tespiti için çoklu karşılaştırma testi kullanılır.

Homojenlik testinin olasılık değeri $p > 0,05$ ise Tukey veya Scheffe, $0,05 > p$ ise Tamhanes T2 testleri kullanılmaktadır. Eğer bu testlerin olasılık değeri $0,05$ 'den büyük ise anakütle varyansları arasında fark yoktur; $0,05$ 'den küçük ise anakütle varyansları arasında fark vardır. Tablo 10'da ait homojenlik testinin sonucu verilmiştir.

Tablo 10. Boyutların Yaşlara Göre Homojenlik Testi Sonucu

Test of Homogeneity of Variances				
	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Sosyo_psikoloji	3,218	2	1680	,040
Ekonomi	10,558	2	1680	,000
Kabul	1,333	2	1680	,264
Sağlık	2,098	2	1680	,123

Tablo 10'daki homojenlik testi sonucuna göre sosyo-psikolojik ve ekonomi boyutunda $\text{sig.} < 0,05$ olduğundan anakütle varyansları arasında fark vardır. Buna sonuca göre çoklu karşılaştırma testlerinden Tamhanes T2 testleri kullanılır. Kabul ve sağlık boyutunda $\text{sig.} > 0,05$ olduğundan anakütle varyansları arasında fark yoktur. Buna sonuca göre çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testi kullanılır.

Tablo 11. Sosyo-Psikolojik ve Ekonomi Boyutta Tamhanes T2 Testi Sonucu

Multiple Comparisons					
Tamhane					
Dependent Variable	(I) yaş	(J) yaş	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
Sosyo_psikoloji	16-25	26-45	,30167*	,05666	,000
		46+	,22727*	,05433	,000
	26-45	16-25	-,30167*	,05666	,000
		46+	-,07440	,04034	,183
	46+	16-25	-,22727*	,05433	,000
		26-45	,07440	,04034	,183
Ekonomi	16-25	26-45	-,35968*	,05429	,000
		46+	-,44237*	,05126	,000
	26-45	16-25	,35968*	,05429	,000
		46+	-,08270	,03497	,054
	46+	16-25	,44237*	,05126	,000
		26-45	,08270	,03497	,054

Tablo 11'deki Tamhanes T2 test sonuçlarına göre sosyo-psikolojik boyutta 16-25 yaş aralığı ile 26-45 ve 46 ve üstü yaş aralığı arasında ($\text{sig}<0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. 26-45 yaş aralığı ile 46 ve üstü yaş aralığı arasında ise ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Ekonomik boyutta da sosyo-psikolojik boyuttaki gibi 16-25 yaş aralığı ile 26-45 ve 46 ve üstü yaş aralığı arasında ($\text{sig}<0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. 26-45 yaş aralığı ile 46 ve üstü yaş aralığı arasında ise ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan sosyo-psikolojik ve ekonomik boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 12'de yaşlara göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 12. Sosyo-Psikolojik ve Ekonomik Boyutta Tanımlayıcılar Tablosu

Descriptives			
		N	Mean
Sosyo_psikoloji	16-25	237	3,8359
	26-45	620	3,1542
	46+	826	3,4086
	Total	1683	3,4508
Ekonomi	16-25	237	3,3597
	26-45	620	3,6103
	46+	826	3,7024
	Total	1683	3,5594

Tablo 12'ye göre sosyo-psikolojik boyutu en yüksek yaş aralığı 16-25, ikinci 46 ve üstü yaş aralığı iken sonuncu 26-45 yaş aralığı, ekonomik boyutu en yüksek yaş aralığı 46 ve üstü, ikinci 26-45 yaş aralığı iken son sırada 16-25 yaş aralığı yer almaktadır. Buna göre obezite vergisinin kabul edilebilir düzeyini belirleyen sosyo-psikolojik faktörün etkisi en fazla 16-25 yaş arası bireylerde sonrasında 46 ve üstü ve en son olarak 26-45 yaş arası bireylerde ortaya çıkmaktadır. Ekonomik faktörün etkisi en fazla 46 ve üstü yaş arası bireylerde sonrasında 26-45 yaş arası bireylerde ve en son olarak 16-25 yaş arası bireylerde ortaya çıkmaktadır.

Tablo 13. Kabul ve Sağlık boyutta Tukey Testi Sonucu

Multiple Comparisons					
Tukey HSD					
Dependent Variable	(I) yaş	(J) yaş	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
Kabul	16-25	26-45	-,27369*	,05156	,000
		46+	-,39430*	,04975	,000
	26-45	16-25	,27369*	,05156	,000
		46+	-,12061*	,03588	,002
	46+	16-25	,39430*	,04975	,000
		26-45	,12061*	,03588	,002
Sağlık	16-25	26-45	-,11803	,06575	,172
		46+	-,16952*	,06345	,021
	26-45	16-25	,11803	,06575	,172
		46+	-,05149	,04575	,499
	46+	16-25	,16952*	,06345	,021
		26-45	,05149	,04575	,499

Tablo 13'deki Tukey test sonuçlarına göre kabul boyutta 16-25 yaş aralığı ile 26-45 ve 46 ve üstü yaş aralığı; 26-45 yaş aralığı ile 46 ve üstü yaş aralığı arasında (sig<0,05) çıktığından anlamlı bir fark vardır. Sağlık boyutta 16-25 yaş aralığı ile 46 ve üstü yaş aralığı arasında (sig<0,05) çıktığından anlamlı bir fark vardır. 26-45 yaş aralığı ile 46 ve üstü yaş aralığı ile 16-25 yaş aralığı arasında ise (sig>0,05) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan kabul ve sağlık boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 14'de yaşlara göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 14. Kabul ve Sağlık Boyutta Tanımlayıcılar Tablosu

Descriptives			
		N	Mean
Kabul	16-25	237	2,0639
	26-45	620	2,4876
	46+	826	2,6082
	Total	1683	2,3846
Sağlık	16-25	237	3,1123
	26-45	620	3,1903
	46+	826	3,5118
	Total	1683	3,2768

Tablo 14'e göre kabul boyutu en yüksek yaş aralığı 46 ve üstü, ikinci 26-45 yaş aralığı iken sonuncu 16-25 yaş aralığı, sağlık boyutu en yüksek yaş aralığı 46 ve üstü, ikinci 26-45 yaş aralığı iken son sırada 16-25 yaş aralığı yer almaktadır. Buna göre obezite vergisinin kabul edilebilir düzeyini belirleyen kabul faktörün etkisi en fazla 46 ve üstü yaş arası bireylerde sonrasında 26-45 yaş arası ve en son olarak 16-25 yaş arası bireylerde ortaya çıkmaktadır. Sağlık faktörün etkisi en fazla 46 ve üstü yaş arası bireylerde sonrasında 26-45 yaş arası bireylerde ve en son olarak 16-25 yaş arası bireylerde ortaya çıkmaktadır.

3.4.3. Faktörlerin Eğitim Türüne Göre Analizi

Açıklayıcı faktör analizi ile bulunan boyutların Eğitim türüne göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi yapılmış ve Eğitim türüne göre boyutlar için yapılan Tek Yönlü Varyans (ANOVA) için 10 hipotez kurulmuştur;

H_{1a}=Sosyo-psikolojik boyut bireylerin eğitim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{1b}=Sosyo-psikolojik boyut bireylerin eğitim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{2a}=Ekonomik boyut bireylerin eğitim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{2b}=Ekonomik boyut bireylerin eğitim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{3a}=Kabul boyutu bireylerin eğitim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{3b}=Kabul boyutu bireylerin eğitim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

H_{4a}=Siyasi boyut bireylerin eğitim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{4b}=Siyasi boyut bireylerin eğitim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

H_{5a}=Sağlık boyutu bireylerin eğitim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{5b}=Sağlık boyutu bireylerin eğitim türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

Tablo 15. Faktörlerin Eğitim türüne Göre ANOVA Sonucu

		ANOVA				
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Sağlık	Between Groups	18,817	3	6,272	11,066	,000
	Within Groups	951,690	1679	,567		
	Total	970,507	1682			
Siyasi	Between Groups	2,912	3	,971	,888	,446
	Within Groups	1834,428	1679	1,093		
	Total	1837,340	1682			
Kabul	Between Groups	19,518	3	6,506	14,089	,000
	Within Groups	775,365	1679	,462		
	Total	794,883	1682			
Ekonomi	Between Groups	29,675	3	9,892	22,687	,000
	Within Groups	732,052	1679	,436		
	Total	761,727	1682			
Sosyo_psikoloji	Between Groups	3,787	3	1,262	1,700	,165
	Within Groups	1246,976	1679	,743		
	Total	1250,763	1682			

Tablo 15’de % 5 anlamlılık seviyesine göre yapılan ANOVA testinde siyasi ve sosyo-psikolojik boyutta eğitim türleri arası anlamlı bir ilişki çıkmadığından (sig>0,05) H_{1b} ve H_{4b}

hipotezi reddedilir. Buna göre, siyasi ve sosyo-psikolojik boyutta bireylerin eğitim türlerine göre farklılık göstermez şeklinde kurulan H_{1a} ve H_{4a} hipotezi kabul edilir. Ekonomi, kabul ve sağlık boyutta yapılan ANOVA testi sonucuna göre ise eğitim türleri arasında anlamlı bir ilişki ($\text{sig} < 0,05$) çıktığından H_{2a} , H_{3a} ve H_{5a} hipotezi reddedilir. Buna göre, ekonomi, kabul ve sağlık boyutta bireylerin eğitim türlerine göre farklılık gösterir şeklinde kurulan H_{2b} , H_{3b} ve H_{5b} hipotezleri kabul edilir.

ANOVA testi sonucuna ekonomi, kabul ve sağlık boyutta gruplar arasında ortaya çıkan farklılıkta hangi grubun veya grupların diğerlerinden farklı olduğunu belirleyebilmek için çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılır. Gruplar arasındaki farklılığın tespiti için çoklu karşılaştırma testlerinden hangisinin kullanılacağına karar vermek için öncelikli olarak homojenlik testine bakılır.

Tablo 16. Boyutların Eğitim Türlerine Göre Homojenlik Testi Sonucu

Test of Homogeneity of Variances				
	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Sağlık	1,027	3	1679	,379
Kabul	2,578	3	1679	,052
Ekonomi	13,967	3	1679	,000

Tablo 16'daki homojenlik testi sonucuna göre ekonomi boyutunda $\text{sig.} < 0,05$ olduğundan anakütle varyansları arasında fark vardır. Buna sonuca göre çoklu karşılaştırma testlerinden Tamhanes T2 testleri kullanılır. Kabul ve sağlık boyutunda $\text{sig.} > 0,05$ olduğundan anakütle varyansları arasında fark yoktur. Buna sonuca göre çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testi kullanılır.

Tablo 17. Ekonomi boyutta Tamhanes T2 Testi Sonucu

Multiple Comparisons				
Dependent Variable: Ekonomi				
Tamhane				
(I) Eğitim	(J) eğitim	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
ilköğretim	Ortaöğretim(lise)	-,08872*	,03320	,045
	Üniversite	,22920*	,06357	,002
	Lisans üstü	,67499*	,17598	,003
Ortaöğretim(lise)	İlköğretim	,08872*	,03320	,045
	Üniversite	,31792*	,06383	,000
	Lisans üstü	,76371*	,07607	,001
Üniversite	İlköğretim	-,22920*	,06357	,002
	Ortaöğretim(lise)	-,31792*	,06383	,000
	Lisans üstü	,44579	,18423	,112
Lisans üstü	İlköğretim	-,67499*	,17598	,003
	Ortaöğretim(lise)	-,76371*	,17607	,001
	üniversite	-,44579	,18423	,112

Tablo 17'deki Tamhanes T2 test sonuçlarına göre Ekonomik boyutta ilköğretim ile orta öğretim, üniversite ve lisansüstü; orta öğretim ile ilköğretim, üniversite ve lisansüstü; üniversite ile ilk öğretim ve orta öğretim; lisans üstü ile de ilk öğretim ve orta öğretim

arasında ($\text{sig} < 0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. Üniversite ile lisansüstü arasında ise ($\text{sig} > 0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan ekonomik Boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 18’de eğitim türlerine göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 18. Ekonomik Boyutta Tanımlayıcılar Tablosu

Descriptives		
Ekonomi	N	Mean
İlköğretim	791	3,2453
Ortaöğretim(lise)	718	3,4740
Üniversite	137	3,8361
Lisans üstü	37	3,6503
Total	1683	3,5594

Tablo 18’e göre ekonomik boyutu en yüksek öğrenim türü orta Üniversite, ikinci lisansüstü, üçüncü orta öğretim iken son sırada ilköğretim eğitim yer almaktadır. Buna göre ekonomik boyutta eğitim düzeyi arttıkça obezite vergi kabul düzeyi artmaktadır.

Tablo 19. Kabul ve Sağlık boyutta Tukey Testi Sonucu

Multiple Comparisons					
Tukey HSD	(I) Eğitim	(J) Eğitim	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
Kabul	İlköğretim	Ortaöğretim(lise)	-,09794*	,03503	,027
		Üniversite	,18672*	,06289	,016
		Lisans üstü	,47350*	,11430	,000
	Ortaöğretim(lise)	İlköğretim	,09794*	,03503	,027
		Üniversite	,28465*	,06336	,000
		Lisans üstü	,57144*	,11456	,000
	Üniversite	İlköğretim	-,18672*	,06289	,016
		Ortaöğretim(lise)	-,28465*	,06336	,000
		Lisans üstü	,28679	,12590	,104
	Lisans üstü	İlköğretim	-,47350*	,11430	,000
		Ortaöğretim(lise)	-,57144*	,11456	,000
		Üniversite	-,28679	,12590	,104
Sağlık	İlköğretim	Ortaöğretim(lise)	,19567*	,03881	,000
		Üniversite	-,09415	,06967	,530
		Lisans üstü	,06890	,12663	,948
	Ortaöğretim(lise)	İlköğretim	-,19567*	,03881	,000
		Üniversite	-,28982*	,07019	,000
		Lisans üstü	-,12677	,12692	,750
	Üniversite	İlköğretim	,09415	,06967	,530
		Ortaöğretim(lise)	,28982*	,07019	,000
		Lisans üstü	,16305	,13949	,647
	Lisans üstü	İlköğretim	-,06890	,12663	,948
		Ortaöğretim(lise)	,12677	,12692	,750
		Üniversite	-,16305	,13949	,647

Tablo 19’daki Tukey test sonuçlarına göre kabul boyutta, ilköğretim ile orta öğretim, üniversite ve lisansüstü; orta öğretim ile ilköğretim, üniversite ve lisansüstü; üniversite ile ilköğretim ve orta öğretim; lisansüstü ile de ilköğretim ve orta öğretim arasında ($\text{sig} < 0,05$)

çıkıldığından anlamlı bir fark vardır. Üniversite ile lisansüstü arasında ise ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Sağlık boyutta, ilköğretim ile ortaöğretim; ortaöğretim ile ilköğretim ve üniversite eğitimi arasında ($\text{sig}<0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. İlköğretim ile üniversite ve lisansüstü; ortaöğretim ile lisansüstü; üniversite ile ilköğretim ve lisansüstü; lisansüstü ile de ilköğretim, ortaöğretim ve üniversite arasında ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan kabul ve sağlık Boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 20’de eğitim türlerine göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 20. Kabul ve Sağlık Boyutta Tanımlayıcılar Tablosu

		Descriptives	
		N	Mean
Kabul	İlköğretim	791	2,0320
	Ortaöğretim(lise)	718	2,1100
	Üniversite	137	2,5853
	Lisans üstü	37	2,8285
	Total	1683	2,3846
Sağlık	İlköğretim	791	3,0969
	Ortaöğretim(lise)	718	3,2548
	Üniversite	137	3,3613
	Lisans üstü	37	3,5479
	Total	1683	3,2768

Tablo 20’ye göre kabul boyutu en yüksek eğitim düzeyi lisansüstü, ikinci üniversite eğitimi, üçüncü ortaöğretim iken sonuncu ilköğretim eğitimi, sağlık boyutu en yüksek eğitim düzeyi lisansüstü, ikinci üniversite eğitimi, üçüncü ortaöğretim iken sonuncu sırada ilköğretim eğitimi yer almaktadır. Buna göre obezite vergisinin kabul edilebilir düzeyini belirleyen kabul ve sağlık faktörü etkisi en fazla lisansüstü bireylerde sonrasında üniversite eğitimi alan bireylerde, sonrasında ortaöğretim ve en son olarak da ilköğretim eğitimi olan bireylerde ortaya çıkmaktadır. Kabul ve sağlık boyutta eğitim düzeyi arttıkça obezite vergisi kabul edilebilirlik düzeyi artmaktadır.

3.4.4. Faktörlerin Aylık Gelire Göre Analizi

Açıklayıcı faktör analizi ile bulunan boyutların Aylık gelir türüne göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi yapılmış ve Eğitim türüne göre boyutlar için yapılan Tek Yönlü Varyans (ANOVA) için 10 hipotez kurulmuştur;

H_{1a} =Sosyo-psikolojik boyut bireylerin aylık gelir türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{1b} =Sosyo-psikolojik boyut bireylerin aylık gelir türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

H_{2a}=Ekonomik boyut bireylerin aylık gelir türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir

H_{2b}=Ekonomik boyut bireylerin aylık gelir türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

H_{3a}=Kabul boyutu bireylerin aylık gelir türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir

H_{3b}=Kabul boyutu bireylerin aylık gelir türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

H_{4a}=Siyasi boyut bireylerin aylık gelir türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir

H_{4b}= Siyasi boyut bireylerin aylık gelir türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

H_{5a}=Sağlık boyutu bireylerin aylık gelir türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir

H_{5b}=Sağlık boyutu bireylerin aylık gelir türüne göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 21. Faktörlerin Aylık Gelir Göre ANOVA Sonucu

		ANOVA				
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Kabul	Between Groups	7,982	3	2,661	5,677	,001
	Within Groups	786,901	1679	,469		
	Total	794,883	1682			
Sosyo_psikoloji	Between Groups	11,219	3	3,740	6,545	,000
	Within Groups	959,289	1679	,571		
	Total	970,507	1682			
Ekonomi	Between Groups	12,565	3	4,188	9,387	,000
	Within Groups	749,162	1679	,446		
	Total	761,727	1682			
Siyasi	Between Groups	11,188	3	3,729	3,429	,016
	Within Groups	1826,152	1679	1,088		
	Total	1837,340	1682			
Sağlık	Between Groups	4,647	3	1,549	2,087	,100
	Within Groups	1246,115	1679	,742		
	Total	1250,763	1682			

Tablo 21’de % 5 anlamlılık seviyesine göre yapılan ANOVA testinde sağlık boyutta aylık gelir türleri arası anlamlı bir ilişki çıkmadığından (sig>0,05) H_{5b} hipotezi reddedilir. Buna göre, sağlık boyutta bireylerin aylık gelir türlerine göre farklılık göstermez şeklinde kurulan H_{5a} hipotezi kabul edilir. Ekonomi, siyasi, kabul ve sosyo-psikolojik boyutta yapılan ANOVA testi sonucuna göre ise aylık gelir türleri arasında anlamlı bir ilişki (sig<0,05) çıktığından H_{1a}, H_{2a}, H_{3a} ve H_{4a} hipotezi reddedilir. Ekonomi, siyasi, kabul ve sosyo-psikolojik

boyutta bireylerin aylık gelir türlerine göre farklılık gösterir şeklinde kurulan H_{1b} , H_{2b} , H_{3b} ve H_{4b} hipotezleri kabul edilir.

ANOVA testi sonucuna ekonomi, siyasi, kabul ve sosyo-psikolojik boyutta gruplar arasında ortaya çıkan farklılıkta hangi grubun veya grupların diğerlerinden farklı olduğunu belirleyebilmek için çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılır. Gruplar arasındaki farklılığın tespiti için çoklu karşılaştırma testlerinden hangisinin kullanılacağına karar vermek için öncelikli olarak homojenlik testine bakılır.

Tablo 22. Boyutların Aylık Gelir Türlerine Göre Homojenlik Testi Sonucu

	Test of Homogeneity of Variances			
	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Kabul	3,966	3	1679	,008
Sosyo_psikoloji	6,826	3	1679	,000
Ekonomi	11,473	3	1679	,000
Siyasi	2,788	3	1679	,039

Tablo 22'deki homojenlik testi sonucuna göre tüm boyutlarda sig. < 0,05 olduğundan anakütle varyansları arasında fark vardır. Buna sonuca göre çoklu karşılaştırma testlerinden Tamhanes T2 testleri kullanılır.

Tablo 23'deki Tamhanes T2 test sonuçlarına göre kabul boyutta, 1500 e kadar ile 1501-2500 ve 2501-4000 aylık gelir arasında (sig<0,05) çıktığından anlamlı bir fark vardır. 1500 e kadar ile 4001 ve üstü; 1501-2500 ile 2501-4000 ve 4001 ve üstü; 2501-4000 ile 1501-2500 ve 4001 ve üstü; 4001 ve üstü ile 1500 e kadar, 1501-2500 ve 2501-4000 aylık gelir arasında ise (sig>0,05) çıktığından anlamlı bir fark yoktur.

Sosyo-psikolojik boyutta, 1500 e kadar ile 2501-4000; 1501-2500 ile 2501-4000; 2501-4000 ile 1500 e kadar, 1501-2500 ve 4001 ve üstü aylık gelir arasında (sig<0,05) çıktığından anlamlı bir fark vardır. 1500 e kadar ile 1501-2500 ve 4001 ve üstü; 1501-2500 ile 1500 e kadar ve 4001 ve üstü; 4001 ve üstü ile 1500 e kadar ve 1501-2500 aylık gelir arasında ise (sig>0,05) çıktığından anlamlı bir fark yoktur.

Ekonomi boyutta, 1500 e kadar ile 1501-2500 ve 1501-2500; 1501-2500 ile 1500 e kadar; 2501-4000 ile 1500 e kadar ve 4001 ve üstü; 4001 ve üstü ile 2501-4000 aylık gelir arasında (sig<0,05) çıktığından anlamlı bir fark vardır. 1500 e kadar ile 4001 ve üstü; 1501-2500 ile 2501-4000 ve 4001 ve üstü; 2501-4000 ile 1501-2500; 4001 ve üstü ile 1500 e kadar, 1501-2500 ve 2501-4000 aylık gelir arasında ise (sig>0,05) çıktığından anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 23. Tüm Boyutlarda Tamhanes T2 Testi Sonucu

Multiple Comparisons						
Tamhane	Dependent Variable	(I) ort.gelir	(J) ort.gelir	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
Kabul	1500 e kadar	1501-2500	2501-4000	-,17726*	,05369	,006
		4001 +	1500 e kadar	-,18853*	,05432	,004
		1501-2500	4001 +	-,04899	,06738	,977
	1501-2500	1500 e kadar	2501-4000	,17726*	,05369	,006
		4001 +	1500 e kadar	-,01127	,03820	1,000
		1501-2500	4001 +	,12827	,05521	,118
	2501-4000	1500 e kadar	1501-2500	,18853*	,05432	,004
		4001 +	1501-2500	,01127	,03820	1,000
		1501-2500	4001 +	,13954	,05583	,075
	4001 +	1500 e kadar	1501-2500	,04899	,06738	,977
		1501-2500	2501-4000	-,12827	,05521	,118
		2501-4000	2501-4000	-,13954	,05583	,075
Sosyo_psikoloji	1500 e kadar	1501-2500	2501-4000	,05867	,06037	,911
		4001 +	1500 e kadar	,19633*	,05895	,006
		1501-2500	4001 +	,00353	,07608	1,000
	1501-2500	1500 e kadar	2501-4000	-,05867	,06037	,911
		4001 +	1500 e kadar	,13767*	,04213	,007
		1501-2500	4001 +	-,05514	,06394	,948
	2501-4000	1500 e kadar	1501-2500	-,19633*	,05895	,006
		4001 +	1501-2500	-,13767*	,04213	,007
		1501-2500	4001 +	-,19280*	,06260	,013
	4001 +	1500 e kadar	1501-2500	-,00353	,07608	1,000
		1501-2500	2501-4000	,05514	,06394	,948
		2501-4000	2501-4000	,19280*	,06260	,013
Ekonomi	1500 e kadar	1501-2500	2501-4000	-,19473*	,05931	,007
		4001 +	1500 e kadar	-,23500*	,05916	,001
		1501-2500	4001 +	-,03886	,07606	,996
	1501-2500	1500 e kadar	1501-2500	,19473*	,05931	,007
		4001 +	1500 e kadar	-,04027	,03527	,827
		1501-2500	4001 +	,15587	,05941	,053
	2501-4000	1500 e kadar	1501-2500	,23500*	,05916	,001
		4001 +	1501-2500	,04027	,03527	,827
		1501-2500	4001 +	,19614*	,05926	,006
	4001 +	1500 e kadar	1501-2500	,03886	,07606	,996
		1501-2500	2501-4000	-,15587	,05941	,053
		2501-4000	2501-4000	-,19614*	,05926	,006
Siyasi	1500 e kadar	1501-2500	2501-4000	-,04056	,07930	,996
		4001 +	1500 e kadar	-,10338	,07771	,705
		1501-2500	4001 +	,15215	,09824	,542
	1501-2500	1500 e kadar	1501-2500	,04056	,07930	,996
		4001 +	1500 e kadar	-,06282	,05931	,872
		1501-2500	4001 +	,19271	,08444	,130
	2501-4000	1500 e kadar	1501-2500	,10338	,07771	,705
		4001 +	1501-2500	,06282	,05931	,872
		1501-2500	4001 +	,25553*	,08295	,013
	4001 +	1500 e kadar	1501-2500	-,15215	,09824	,542
		1501-2500	2501-4000	-,19271	,08444	,130
		2501-4000	2501-4000	-,25553*	,08295	,013

Siyasi boyutta, 2501-4000 ile 4001 ve üstü aylık gelir arasında ($\text{sig} < 0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. 1500 e kadar ile 1501-2500, 1501-2500 ve 4001 ve üstü; 1501-2500

ile 1500 e kadar, 2501-4000 ile 4001 ve üstü; 2501-4000 ile 1500 e kadar ve 1501-2500; 4001 ve üstü ile 1500 e kadar ve 1501-2500 aylık gelir arasında ise ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur.

Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan sosyo-psikolojik ve ekonomik boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 24’de aylık gelire göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 24. Tüm Boyutlarda Tanımlayıcılar Tablosu

Descriptives		N	Mean
Kabul	1500 e kadar	192	2,1737
	1501-2500	600	2,2910
	2501-4000	668	2,4722
	4001 +	223	2,5927
	Total	1683	2,3846
Sosyo_psikoloji	1500 e kadar	192	3,8690
	1501-2500	600	2,9738
	2501-4000	668	2,9162
	4001 +	223	3,9125
	Total	1683	3,4508
Ekonomi	1500 e kadar	192	3,1518
	1501-2500	600	3,7765
	2501-4000	668	4,0168
	4001 +	223	3,3206
	Total	1683	3,5594
Siyasi	1500 e kadar	192	3,1272
	1501-2500	600	3,1978
	2501-4000	668	3,2506
	4001 +	223	3,0951
	Total	1683	3,1732

Tablo 24’e göre kabul boyutu en yüksek aylık gelir düzeyi 4001 ve üstü, ikinci 2501-4000, üçüncü 1501-2500 iken sonuncu 1500 e kadar; Sosyo-psikolojik boyutta en yüksek gelir düzeyi 4001 ve üstü, ikinci 1500 e kadar, üçüncü 1501-2500 iken sonuncu 2501-4000; Ekonomik boyutta en yüksek gelir düzeyi 2501-4000, ikinci 1501-2500, üçüncü 4001 ve üstü iken sonuncu 1500 e kadar; Siyasi boyutta en yüksek gelir düzeyi 2501-4000, ikinci 1501-2500, üçüncü 1500 e kadar iken sonuncu sırada 1500 e kadar yer almaktadır. Buna göre tüm boyutlarda aylık gelir düzeyi arttıkça obezite vergisi kabul edilebilirlik düzeyi de artmaktadır.

3.5.5. Faktörlerin BKİ Göre Analizi

Açıklayıcı faktör analizi ile bulunan boyutların BKİ göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi yapılmış ve BKİ göre boyutlar için yapılan Tek Yönlü Varyans (ANOVA) için 10 hipotez kurulmuştur;

H_{1a} = Sosyo-psikolojik boyut bireylerin BKİ göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir

H_{1b}= Sosyo-psikolojik boyut bireylerin BKİ göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

H_{2a}= Ekonomik boyut bireylerin BKİ göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir

H_{2b}= Ekonomik boyut bireylerin BKİ göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

H_{3a}= Kabul boyutu bireylerin BKİ göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir

H_{3b}= Kabul boyutu bireylerin BKİ göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

H_{4a}= Siyasi boyut bireylerin BKİ göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir

H_{4b}= Siyasi boyut bireylerin BKİ göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

H_{5a}= Sağlık boyutu bireylerin BKİ göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir

H_{5b}= Sağlık boyutu bireylerin BKİ göre anlamlı bir farklılık göstermektedir

Tablo 25. Faktörlerin BKİ Göre ANOVA Sonucu

		ANOVA				
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Kabul	Between Groups	6,337	4	1,584	3,371	,009
	Within Groups	788,546	1678	,470		
	Total	794,883	1682			
Sosyo_psikoloji	Between Groups	11,781	4	2,945	5,155	,000
	Within Groups	958,726	1678	,571		
	Total	970,507	1682			
Ekonomi	Between Groups	9,721	4	2,430	5,423	,000
	Within Groups	752,006	1678	,448		
	Total	761,727	1682			
Siyasi	Between Groups	,914	4	,228	,209	,934
	Within Groups	1836,426	1678	1,094		
	Total	1837,340	1682			
Sağlık	Between Groups	9,083	4	2,271	3,069	,016
	Within Groups	1241,680	1678	,740		
	Total	1250,763	1682			

Tablo 25’de %5 anlamlılık seviyesine göre yapılan ANOVA testinde siyasi boyutta BKİ arası anlamlı bir ilişki çıkmadığından (sig>0,05) H_{4b} hipotezi reddedilir. Buna göre, siyasi boyutta bireylerin BKİ ne göre farklılık göstermez şeklinde kurulan H_{4a} hipotezi kabul edilir. Ekonomi, sağlık, kabul ve sosyo-psikolojik boyutta yapılan ANOVA testi sonucuna göre ise BKİ türleri arasında anlamlı bir ilişki (sig<0,05) çıktığından H_{1a}, H_{2a}, H_{3a} ve H_{5a} hipotezi reddedilir. Ekonomi, sağlık, kabul ve sosyo-psikolojik boyutta bireylerin BKİ göre farklılık gösterir şeklinde kurulan H_{1b}, H_{2b}, H_{3b} ve H_{5b} hipotezleri kabul edilir.

ANOVA testi sonucuna ekonomi, sağlık, kabul ve sosyo-psikolojik boyutta gruplar arasında ortaya çıkan farklılıkta hangi grubun veya grupların diğerlerinden farklı olduğunu belirleyebilmek için çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılır. Gruplar arasındaki farklılığın tespiti için çoklu karşılaştırma testlerinden hangisinin kullanılacağına karar vermek için öncelikli olarak homojenlik testine bakılır.

Tablo 26. Boyutların BKİ Göre Homojenlik Testi Sonucu

Test of Homogeneity of Variances				
	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Kabul	1,593	4	1678	,174
Sosyo_psikoloji	1,797	4	1678	,127
Ekonomi	3,728	4	1678	,005
Saglık	3,408	4	1678	,009

Tablo 26'daki homojenlik testi sonucuna göre ekonomi ve sağlık boyutunda sig. < 0,05 olduğundan anakütle varyansları arasında fark vardır. Buna sonuca göre çoklu karşılaştırma testlerinden Tamhanes T2 testleri kullanılır. Kabul ve sosyo-psikolojik boyutunda sig. > 0,05 olduğundan anakütle varyansları arasında fark yoktur. Buna sonuca göre çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testi kullanılır.

Tablo 27. Ekonomi ve Sağlık boyutta Tamhanes T2 Testi Sonucu

Multiple Comparisons							
Tamhane	Dependent Variable	(I) BKİ	(J) BKİ	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	
Ekonomi	Zayıf	Normal	Normal	,06180	,15465	1,000	
			Fazla kilolu	-,07564	,15370	1,000	
		1. sınıf obez	1. sınıf obez	-,13199	,15548	,994	
			2. sınıf obez	-,08454	,17765	1,000	
		Normal	Zayıf	Zayıf	-,06180	,15465	1,000
			Fazla kilolu	Fazla kilolu	-,13744*	,03862	,004
			1. sınıf obez	1. sınıf obez	-,19379*	,04517	,000
			2. sınıf obez	2. sınıf obez	-,14634	,09708	,771
	Fazla kilolu	Zayıf	Zayıf	,07564	,15370	1,000	
		Normal	Normal	,13744*	,03862	,004	
		1. sınıf obez	1. sınıf obez	-,05635	,04180	,859	
		2. sınıf obez	2. sınıf obez	-,00890	,09556	1,000	
		1. sınıf obez	Zayıf	Zayıf	,13199	,15548	,994
			Normal	Normal	,19379*	,04517	,000
			Fazla kilolu	Fazla kilolu	,05635	,04180	,859
			2. sınıf obez	2. sınıf obez	,04745	,09839	1,000
	2. sınıf obez	Zayıf	Zayıf	,08454	,17765	1,000	
		Normal	Normal	,14634	,09708	,771	
		Fazla kilolu	Fazla kilolu	,00890	,09556	1,000	
		1. sınıf obez	1. sınıf obez	-,04745	,09839	1,000	
		Zayıf	Normal	Normal	,32483	,11340	,073
			Fazla kilolu	Fazla kilolu	,42615*	,11331	,007
			1. sınıf obez	1. sınıf obez	,29685	,11876	,158
			2. sınıf obez	2. sınıf obez	,24535	,15825	,739
Normal	Zayıf		Zayıf	-,32483	,11340	,073	
	Fazla kilolu		Fazla kilolu	,10132	,04789	,297	
	1. sınıf obez		1. sınıf obez	-,02798	,05966	1,000	
	2. sınıf obez		2. sınıf obez	-,07948	,12040	,999	
Sağlık	Fazla kilolu	Zayıf	Zayıf	-,42615*	,11331	,007	
		Normal	Normal	-,10132	,04789	,297	
		1. sınıf obez	1. sınıf obez	-,12929	,05949	,264	
		2. sınıf obez	2. sınıf obez	-,18080	,12032	,774	
	1. sınıf obez	Zayıf	Zayıf	-,29685	,11876	,158	
		Normal	Normal	,02798	,05966	1,000	
		Fazla kilolu	Fazla kilolu	,12929	,05949	,264	
		2. sınıf obez	2. sınıf obez	-,05150	,12547	1,000	

	Zayıf	-,24535	,15825	,739
2.sınıf obez	Normal	,07948	,12040	,999
	Fazla kilolu	,18080	,12032	,774
	1. sınıf obez	,05150	,12547	1,000

Tablo 27'deki Tamhanes T2 test sonuçlarına göre ekonomik boyutta, normal kilolu ile fazla kilolu ve 1. sınıf obez arasında ($\text{sig}<0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. Zayıf ile normal kilolu, fazla kilolu, 1. sınıf obez ve 2. sınıf obez; Normal kilolu ile zayıf ve 2. sınıf obez; Fazla kilolu ile zayıf, 1. sınıf obez ve 2. sınıf obez arasında; 1. sınıf obez ile zayıf, fazla kilolu ve 2. sınıf obez arasında; 2. sınıf obez ile zayıf, normal kilolu ve 1. sınıf obez arasında ise ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur.

Sağlık boyutta, zayıf ile fazla kilolu arasında ($\text{sig}<0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. Zayıf ile normal kilolu, 1. sınıf obez ve 2. sınıf obez; Normal kilolu ile zayıf, fazla kilolu, 1. sınıf obez ve 2. sınıf obez; Fazla kilolu ile normal kilolu, 1. sınıf obez ve 2. sınıf obez arasında; 1. sınıf obez ile zayıf, normal kilolu, fazla kilolu ve 2. sınıf obez arasında; 2. sınıf obez ile zayıf, normal kilolu, fazla kilolu ve 1. sınıf obez arasında ise ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan sağlık ve ekonomik boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 28'de BKİ göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 28. Sağlık ve Ekonomik Boyutta Tanımlayıcılar Tablosu

		Descriptives	
		N	Mean
Ekonomi	Zayıf	26	4,0335
	Normal	579	3,8261
	Fazla kilolu	710	3,3572
	1. sınıf obez	317	3,5815
	2.sınıf obez	51	2,9797
	Total	1683	3,5594
Sağlık	Zayıf	26	3,4938
	Normal	579	3,1790
	Fazla kilolu	710	3,4185
	1. sınıf obez	317	3,2370
	2.sınıf obez	51	3,0577
	Total	1683	3,2768

Tablo 28'e göre ekonomi boyutu en yüksek BKİ zayıf, ikinci normal kilolu, üçüncü 1. Sınıf obez, dördüncü fazla kilolu iken sonuncu 2. sınıf obez, sağlık boyutu en yüksek BKİ zayıf, ikinci fazla kilolu, üçüncü 1. sınıf obez, dördüncü normal kilolu iken sonuncu sırada 2. sınıf obez yer almaktadır. Buna göre obezite vergisinin kabul edilebilir düzeyini belirleyen ekonomi ve sağlık faktörü etkisi en fazla zayıf bireylerde sonrasında normal kilolu bireylerde, sonrasında ise fazla kilolu ve obez bireylerde ortaya çıkmaktadır. Ekonomik ve sağlık boyutta BKİ düzeyi arttıkça obezite vergisi kabul edilebilirlik düzeyi azalmaktadır.

Tablo 29. Kabul ve Sosyo-Psikolojik Boyutta Tukey Testi Sonucu

Multiple Comparisons					
Tukey HSD					
Dependent Variable	(I) BKİ	(J) BKİ	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
Kabul	Zayıf	Normal	-,07849	,13743	,979
		Fazla kilolu	-,11425	,13688	,920
		1. sınıf obez	-,23238	,13985	,458
		2.sınıf obez	-,26126	,16519	,509
	Normal	Zayıf	,07849	,13743	,979
		Fazla kilolu	-,03577	,03839	,885
		1. sınıf obez	-,15389*	,04790	,012
		2.sınıf obez	-,18277	,10013	,359
	Fazla kilolu	Zayıf	,11425	,13688	,920
		Normal	,03577	,03839	,885
		1. sınıf obez	-,11813	,04631	,080
		2.sınıf obez	-,14700	,09938	,576
	1. sınıf obez	Zayıf	,23238	,13985	,458
		Normal	,15389*	,04790	,012
		Fazla kilolu	,11813	,04631	,080
		2.sınıf obez	-,02888	,10343	,999
	2.sınıf obez	Zayıf	,26126	,16519	,509
		Normal	,18277	,10013	,359
		Fazla kilolu	,14700	,09938	,576
		1. sınıf obez	,02888	,10343	,999
Sosyo_psikoloji	Zayıf	Normal	,24339	,15153	,494
		Fazla kilolu	,40925	,15093	,053
		1. sınıf obez	,35246	,15420	,150
		2.sınıf obez	,33635	,18215	,347
	Normal	Zayıf	-,24339	,15153	,494
		Fazla kilolu	,16586*	,04233	,001
		1. sınıf obez	,10907	,05281	,236
		2.sınıf obez	,09296	,11041	,917
	Fazla kilolu	Zayıf	-,40925	,15093	,053
		Normal	-,16586*	,04233	,001
		1. sınıf obez	-,05679	,05106	,800
		2.sınıf obez	-,07290	,10958	,964
	1. sınıf obez	Zayıf	-,35246	,15420	,150
		Normal	-,10907	,05281	,236
		Fazla kilolu	,05679	,05106	,800
		2.sınıf obez	-,01611	,11404	1,000
	2.sınıf obez	Zayıf	-,33635	,18215	,347
		Normal	-,09296	,11041	,917
		Fazla kilolu	,07290	,10958	,964
		1. sınıf obez	,01611	,11404	1,000

Tablo 29'daki Tukey test sonuçlarına göre kabul boyutta, normal kilolu ile 1. sınıf obez arasında ($\text{sig} < 0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. Zayıf ile normal kilolu, fazla kilolu, 1. sınıf obez ve 2. sınıf obez; normal kilolu ile zayıf, fazla kilolu ve 2. sınıf obez; fazla kilolu ile zayıf, normal kilolu, 1. sınıf obez ve 2. sınıf obez arasında; 1. sınıf obez ile zayıf, fazla kilolu ve 2. sınıf obez arasında; 2. sınıf obez ile zayıf, normal kilolu, fazla kilolu ve 1. sınıf obez arasında ise ($\text{sig} > 0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur.

Sosyo-psikolojik boyutta, normal ile fazla kilolu arasında ($\text{sig}<0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. Zayıf ile normal kilolu, fazla kilolu, 1. sınıf obez ve 2. sınıf obez; normal kilolu ile zayıf, 1. sınıf obez ve 2. sınıf obez; fazla kilolu ile zayıf, 1. sınıf obez ve 2. sınıf obez arasında; 1. sınıf obez ile zayıf, normal kilolu, fazla kilolu ve 2. sınıf obez arasında; 2. sınıf obez ile zayıf, normal kilolu, fazla kilolu ve 1. sınıf obez arasında ise ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan sağlık ve ekonomik boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 30'da BKİ göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 30. Kabul ve Sosyo-Psikolojik Boyutta Tanımlayıcılar Tablosu

		Descriptives	
		N	Mean
Kabul	Zayıf	26	2,8526
	Normal	579	2,5237
	Fazla kilolu	710	2,3382
	1. sınıf obez	317	2,1456
	2.sınıf obez	51	2,0498
	Total	1683	2,3846
Sosyo_psikoloji	Zayıf	26	3,9762
	Normal	579	3,5228
	Fazla kilolu	710	3,0969
	1. sınıf obez	317	3,3237
	2.sınıf obez	51	3,3598
	Total	1683	3,4508

Tablo 30'a göre kabul boyutu en yüksek BKİ zayıf, ikinci normal kilolu, üçüncü fazla kilolu, dördüncü 1. sınıf obez iken sonuncu 2. sınıf obez, sosyo-psikolojik boyutu en yüksek BKİ zayıf, ikinci normal kilolu, üçüncü 2. sınıf obez, dördüncü 1. sınıf obez iken sonuncu sırada fazla kilolu obez yer almaktadır. Buna göre obezite vergisinin kabul edilebilir düzeyini belirleyen kabul ve sosyo-psikolojik faktörü etkisi en fazla zayıf bireylerde sonrasında normal kilolu bireylerde, sonrasında ise fazla kilolu ve obez bireylerde ortaya çıkmaktadır. Kabul ve sosyo-psikolojik boyutta BKİ düzeyi arttıkça obezite vergisi kabul edilebilirlik düzeyi azalmaktadır.

3.5.6. Faktörlerin Medeni Duruma Göre Analizi

Açıklayıcı faktör analizi ile bulunan boyutların medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Bağımsız İki Örneklem t – Testi yapılmış ve Medeni duruma göre boyutlar için yapılan Bağımsız örneklem T - testi için 10 hipotez kurulmuştur;

H_{1a} = Sosyo-psikolojik boyut bireylerin medeni durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{1b} = Sosyo-psikolojik boyut bireylerin medeni durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{2a} = Ekonomik boyut bireylerin medeni durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{2b} = Ekonomik boyut bireylerin medeni durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{3a} = Kabul boyutu bireylerin medeni durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{3b} = Kabul boyutu bireylerin medeni durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{4a} = Siyasi boyut bireylerin medeni durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{4b} = Siyasi boyut bireylerin medeni durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{5a} = Sağlık boyutu bireylerin medeni durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{5b} = Sağlık boyutu bireylerin medeni durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 31. Faktörlerin Medeni Duruma Göre Bağımsız Gruplar t Testi Sonucu

		Independent Samples Test				
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Sosyo_psiKol oji	Equal variances assumed	1,417	,234	-,674	1681	,501
	Equal variances not assumed			-,676	467,048	,499
Ekonomi	Equal variances assumed	9,998	,342	3,920	1681	,000
	Equal variances not assumed			3,668	434,621	,000
Kabul	Equal variances assumed	,138	,711	5,653	1681	,000
	Equal variances not assumed			5,735	472,934	,000
Siyasi	Equal variances assumed	,018	,594	-1,485	1681	,138
	Equal variances not assumed			-1,487	466,180	,138
Sağlık	Equal variances assumed	2,573	,109	1,677	1681	,034
	Equal variances not assumed			1,739	485,189	,023

Tablo 31'e göre ekonomik, kabul ve sağlık boyutta Evli – Bekar arasında anlamlı bir ilişki ($\text{sig} < 0,05$) çıktığından H_{2a} , H_{3a} ve H_{5a} hipotezi reddedilir. Buna göre, ekonomik, kabul ve sağlık boyutta bireylerin medeni duruma göre farklılık gösterir şeklinde kurulan H_{2b} , H_{3b} ve H_{5b} hipotezleri kabul edilir. Sosyo-psikolojik boyut ile siyasi boyut açısından medeni duruma göre anlamlı istatistiksel bir ilişki ($\text{sig} > 0,05$) çıkmadığından H_{1b} ve H_{4b} hipotezleri reddedilir. Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan ekonomik, kabul ve sağlık

boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 32’de medeni duruma göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 32. Faktörlerin Medeni Duruma Göre Grup Ortalamaları

Group Statistics			
	Medeni Durum	N	Mean
Sosyo_psikoloji	Evli	1370	3,2272
	Bekar	313	3,6893
Ekonomi	Evli	1370	3,1802
	Bekar	313	3,9157
Kabul	Evli	1370	2,1531
	Bekar	313	2,6118
Siyasi	Evli	1370	3,1345
	Bekar	313	3,2117
Sağlık	Evli	1370	3,2958
	Bekar	313	3,2652

Tabloya göre bekar bireylerin ekonomik boyutu evli bireylere göre daha yüksektir. Sağlık boyuta baktığımızda da aynı şekilde evli bireylerin ekonomik boyutu bekar bireylere göre daha yüksek çıkmaktadır. Buna göre obezite vergisinin kabul edilebilir düzeyini belirleyen sağlık faktörün etkisi en fazla evli bireylerde sonrasında bekar bireylerde ortaya çıkmaktadır. Kabul boyutunda baktığımızda ise bekar bireylerin kabul boyutu evli bireylere göre daha yüksek çıkmaktadır. Buradan da obezite vergisi kabul edilebilirlik düzeyi en yüksek medeni durum grubu evli bireylere nazaran bekar bireylerde ortaya çıkmaktadır.

3.5.7. Faktörlerin Mesleki Duruma Göre Analizi

Açıklayıcı faktör analizi ile bulunan boyutların Mesleki Duruma göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi yapılmış ve Mesleki Duruma göre boyutlar için yapılan Tek Yönlü Varyans (ANOVA) için 10 hipotez kurulmuştur;

H_{1a} = Sosyo-psikolojik boyut bireylerin mesleki duruma göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{1b} = Sosyo-psikolojik boyut bireylerin mesleki duruma göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{2a} = Ekonomik boyut bireylerin mesleki duruma göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{2b} = Ekonomik boyut bireylerin mesleki duruma göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{3a} = Kabul boyutu bireylerin mesleki duruma göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{3b} = Kabul boyutu bireylerin mesleki duruma göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{4a} = Siyasi boyut bireylerin mesleki duruma göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{4b} = Siyasi boyut bireylerin mesleki duruma göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{5a} = Sağlık boyutu bireylerin mesleki duruma göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{5b} = Sağlık boyutu bireylerin mesleki duruma göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 33. Faktörlerin Mesleki Duruma Göre ANOVA Sonucu

		ANOVA				
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Sağlık	Between Groups	14,280	5	2,856	5,009	,000
	Within Groups	956,227	1677	,570		
	Total	970,507	1682			
Ekonomi	Between Groups	18,934	5	3,787	8,550	,000
	Within Groups	742,793	1677	,443		
	Total	761,727	1682			
Siyasi	Between Groups	2,558	5	,512	,468	,801
	Within Groups	1834,782	1677	1,094		
	Total	1837,340	1682			
Sosyo_psikoloji	Between Groups	4,108	5	,822	1,105	,356
	Within Groups	1246,654	1677	,743		
	Total	1250,763	1682			
Kabul	Between Groups	12,084	5	2,417	3,427	,004
	Within Groups	1182,499	1677	,705		
	Total	1194,583	1682			

Tablo 33’de %5 anlamlılık seviyesine göre yapılan ANOVA testinde siyasi ve Sosyo-psikolojik boyutta meslekler arası anlamlı bir ilişki çıkmadığından ($\text{sig}>0,05$) H_{1b} ve H_{4b} hipotezi reddedilir. Buna göre, siyasi ve sosyo-psikolojik boyut bireylerin mesleki durumlarına göre farklılık göstermez şeklinde kurulan H_{1a} ve H_{4a} hipotezi kabul edilir. Ekonomi, kabul ve sağlık boyutta yapılan ANOVA testi sonucuna göre ise meslekler arasında anlamlı bir ilişki ($\text{sig}<0,05$) çıktığından H_{2a} , H_{3a} ve H_{5a} hipotezi reddedilir. Buna göre, ekonomi, kabul ve sağlık boyutta bireylerin mesleki durumlarına göre farklılık gösterir şeklinde kurulan H_{2b} , H_{3b} ve H_{5b} hipotezleri kabul edilir.

ANOVA testi sonucuna ekonomi, kabul ve sağlık boyutta gruplar arasında ortaya çıkan farklılıkta hani grubun veya grupların diğerlerinden farklı olduğunu belirleyebilmek için çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılır. Gruplar arasındaki farklılığın tespiti için çoklu karşılaştırma testlerinden hangisinin kullanılacağına karar vermek için öncelikli olarak homojenlik testine bakılır.

Tablo 34. Boyutların Mesleki Durumlarına Göre Homojenlik Testi Sonucu

Test of Homogeneity of Variances			
Levene Statistic	df1	df2	Sig.

Ekonomi	5,485	5	1677	,000
Kabul	6,668	5	1677	,000
Sağlık	3,053	5	1677	,009

Tablo 34'deki homojenlik testi sonucuna göre ekonomi, sağlık ve kabul boyutunda sig. <0,05 olduğundan anakütle varyansları arasında fark vardır. Bu sonuca göre tüm boyutlarda çoklu karşılaştırma testlerinden Tamhanes T2 testleri kullanılır.

Tablo 35. Ekonomi, Sağlık ve Kabul boyutta Tamhanes T2 Testi Sonucu

Multiple Comparisons					
Tamhane			Mean	Std. Error	Sig.
Dependent Variable	(I) meslek	(J) meslek	Difference (I-J)		
Ekonomi	Çalışmıyor	Bağımsız kendi işi	-,10358	,04328	,226
		Ücretli (Özel)	-,11111	,04313	,142
		Ücretli (kamu)	,13577	,06548	,449
		Emekli	-,16171	,05972	,105
		Diğer	,27887	,09870	,086
	Bağımsız kendi işi	Çalışmıyor	,10358	,04328	,226
		Ücretli (Özel)	-,00753	,04430	1,000
		Ücretli (kamu)	,23935*	,06626	,005
		Emekli	-,05813	,06057	,998
		Diğer	,38245*	,09921	,003
	Ücretli (Özel)	Çalışmıyor	,11111	,04313	,142
		Bağımsız kendi işi	,00753	,04430	1,000
		Ücretli (kamu)	,24688*	,06617	,003
		Emekli	-,05060	,06047	1,000
		Diğer	,38998*	,09915	,003
	Ücretli (kamu)	Çalışmıyor	-,13577	,06548	,449
		Bağımsız kendi işi	-,23935*	,06626	,005
		Ücretli (Özel)	-,24688*	,06617	,003
		Emekli	-,29748*	,07800	,002
		Diğer	,14310	,11072	,964
	Emekli	Çalışmıyor	,16171	,05972	,105
		Bağımsız kendi işi	,05813	,06057	,998
		Ücretli (Özel)	,05060	,06047	1,000
		Ücretli (kamu)	,29748*	,07800	,002
Diğer		,44058*	,10741	,001	
Diğer	Çalışmıyor	-,27887	,09870	,086	
	Bağımsız kendi işi	-,38245*	,09921	,003	
	Ücretli (Özel)	-,38998*	,09915	,003	
	Ücretli (kamu)	-,14310	,11072	,964	
	Emekli	-,44058*	,10741	,001	
Kabul	Çalışmıyor	Bağımsız kendi işi	,02823	,05773	1,000
		Ücretli (Özel)	,12309	,05554	,336
		Ücretli (kamu)	-,05748	,07148	1,000
		Emekli	,22266	,08383	,122
		Diğer	-,15315	,08137	,622
	Bağımsız kendi işi	Çalışmıyor	-,02823	,05773	1,000
		Ücretli (Özel)	,09486	,06177	,865
		Ücretli (kamu)	-,08571	,07643	,990
		Emekli	,19443	,08808	,351
		Diğer	-,18139	,08575	,427
	Ücretli (Özel)	Çalışmıyor	-,12309	,05554	,336
		Bağımsız kendi işi	-,09486	,06177	,865
		Ücretli (kamu)	-,18058	,07479	,218
		Emekli	,09957	,08666	,987
		Diğer	-,27625*	,08429	,021
	Ücretli (kamu)	Çalışmıyor	,05748	,07148	1,000
		Bağımsız kendi işi	,08571	,07643	,990
		Ücretli (Özel)	,18058	,07479	,218

	Emekli	,28015	,09765	,065
	Diğer	-,09567	,09555	,997
Emekli	Çalışmıyor	-,22266	,08383	,122
	Bağımsız kendi işi	-,19443	,08808	,351
	Ücretli (Özel)	-,09957	,08666	,987
	Ücretli (kamu)	-,28015	,09765	,065
	Diğer	-,37582*	,10511	,007
	Çalışmıyor	,15315	,08137	,622
Diğer	Bağımsız kendi işi	,18139	,08575	,427
	Ücretli (Özel)	,27625*	,08429	,021
	Ücretli (kamu)	,09567	,09555	,997
	Emekli	,37582*	,10511	,007
Çalışmıyor	Bağımsız kendi işi	,10538	,05175	,475
	Ücretli (Özel)	,13631	,04933	,084
	Ücretli (kamu)	-,02345	,06561	1,000
	Emekli	,08441	,07856	,993
Bağımsız kendi işi	Diğer	-,28678*	,08641	,019
	Çalışmıyor	-,10538	,05175	,475
	Ücretli (Özel)	,03092	,05356	1,000
	Ücretli (kamu)	-,12883	,06885	,618
Ücretli (Özel)	Emekli	-,02098	,08129	1,000
	Diğer	-,39216*	,08890	,000
	Çalışmıyor	-,13631	,04933	,084
	Bağımsız kendi işi	-,03092	,05356	1,000
Ücretli (kamu)	Ücretli (kamu)	-,15975	,06705	,235
	Emekli	-,05190	,07977	1,000
	Diğer	-,42309*	,08751	,000
	Çalışmıyor	,02345	,06561	1,000
Emekli	Bağımsız kendi işi	,12883	,06885	,618
	Ücretli (Özel)	,15975	,06705	,235
	Emekli	,10785	,09074	,982
	Diğer	-,26333	,09762	,112
Diğer	Çalışmıyor	-,08441	,07856	,993
	Bağımsız kendi işi	,02098	,08129	1,000
	Ücretli (Özel)	,05190	,07977	1,000
	Ücretli (kamu)	-,10785	,09074	,982
Diğer	Diğer	-,37119*	,10676	,010
	Çalışmıyor	,28678*	,08641	,019
	Bağımsız kendi işi	,39216*	,08890	,000
	Ücretli (Özel)	,42309*	,08751	,000
Diğer	Ücretli (kamu)	,26333	,09762	,112
	Emekli	,37119*	,10676	,010

Tablo 35'deki Tamhanes T2 test sonuçlarına göre ekonomik boyutta, bağımsız kendi işinde çalışan ile ücretli kamu ve diğer; ücretli özel ile ücretli kamu ve diğer; ücretli kamu ile bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli özel ve emekli; emekli ile ücretli kamu ve diğer; diğer çalışan ile bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli özel ve emekli arasında ($\text{sig}<0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. Çalışmıyor ile bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli özel, ücretli kamu, emekli ve diğer, bağımsız kendi işinde çalışıyor ile çalışmıyor, ücretli özel ve emekli; Ücretli özel ile çalışmıyor, bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli özel ve diğer; Ücretli kamu ile çalışmıyor, ücretli kamu ve diğer; emekli ile çalışmıyor, bağımsız kendi işinde çalışan ve ücretli özel; diğer çalışan ile çalışmıyor ve ücretli kamu arasında ise ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur.

Kabul boyutta, ücretli özel ile diğer; emekli ile diğer arasında ($\text{sig}<0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. Çalışmıyor ile bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli özel, ücretli kamu, emekli ve diğer; bağımsız kendi işinde çalışıyor ile çalışmıyor, ücretli özel, ücretli kamu, emekli ve diğer; Ücretli özel ile çalışmıyor, bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli kamu ve emekli; Ücretli kamu ile çalışmıyor, bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli özel, emekli ve diğer; emekli ile çalışmıyor, bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli özel ve ücretli kamu; diğer çalışan ile çalışmıyor, bağımsız kendi işinde çalışan ve ücretli kamu arasında ise ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur.

Sağlık boyutta, çalışmıyor ile diğer; bağımsız kendi işinde çalışan ile diğer; ücretli özel ile diğer; emekli ile diğer; diğer çalışanlar ile çalışmıyor, bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli özel ve emekli arasında ($\text{sig}<0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. Çalışmıyor ile bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli özel, ücretli kamu ve emekli; Bağımsız kendi işinde çalışıyor ile çalışmıyor, ücretli özel, ücretli kamu ve emekli; Ücretli özel ile çalışmıyor, bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli kamu ve emekli; Ücretli kamu ile çalışmıyor, bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli özel, emekli ve diğer; emekli ile çalışmıyor, bağımsız kendi işinde çalışan, ücretli özel ve ücretli kamu; diğer çalışan ile ücretli kamu arasında ise ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan sağlık, kabul ve ekonomik boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 36'da mesleki duruma göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 36. Sağlık, Kabul ve Ekonomik Boyutta Tanımlayıcılar Tablosu

		Descriptives	
		N	Mean
Ekonomi	Çalışmıyor	503	3,4637
	Bağımsız kendi işi	370	3,7373
	Ücretli (Özel)	431	3,9848
	Ücretli (kamu)	195	3,3779
	Emekli	118	3,6454
	Diğer	66	3,1248
	Total	1683	3,5594
Kabul	Çalışmıyor	503	2,2911
	Bağımsız kendi işi	370	2,4429
	Ücretli (Özel)	431	2,4780
	Ücretli (kamu)	195	2,5686
	Emekli	118	2,0984
	Diğer	66	2,5242
	Total	1683	2,3846
Sağlık	Çalışmıyor	503	3,3632
	Bağımsız kendi işi	370	2,9878
	Ücretli (Özel)	431	2,9569
	Ücretli (kamu)	195	3,3867
	Emekli	118	3,2788
	Diğer	66	3,6500
	Total	1683	3,2768

Tablo 37'ye göre ekonomi boyutu en yüksek meslek grubu ücretli özel, ikinci bağımsız kendi işinde çalışan, üçüncü emekli, dördüncü çalışmıyor, beşinci ücretli kamu iken

sonuncu diğer çalışanlar, sağlık boyutu en yüksek meslek grubu diğer çalışanlar, ikinci ücretli kamu, üçüncü çalışmıyor, dördüncü emekli, beşinci bağımsız kendi işinde çalışan iken sonuncu ücretli özel, kabul boyutu en yüksek meslek grubu diğer çalışanlar, ikinci ücretli kamu, üçüncü ücretli özel, dördüncü bağımsız kendi işinde çalışan, beşinci çalışmıyor iken sonuncu emekli yer almaktadır. Buna göre kabul boyutta obezite vergisi kabul düzeyi en yüksek meslek grubu diğer çalışanlar iken en düşük meslek grubu emekliler, sağlık boyutta obezite vergisi kabul düzeyi en yüksek meslek grubu diğer çalışanlar iken en düşük meslek grubu ücretli özelde çalışanlar ve son olarak ekonomik boyutta obezite vergisi kabul düzeyi en yüksek meslek grubu ücretli özel iken en düşük meslek grubu diğer çalışanlar çıkmaktadır.

3.5.8. Faktörlerin Gıda Harcama Durumuna Göre Analizi

Açıklayıcı faktör analizi ile bulunan boyutların Gıda Harcama Durumuna(GHD) göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi yapılmış ve GHD göre boyutlar için yapılan Tek Yönlü Varyans (ANOVA) için 10 hipotez kurulmuştur;

H_{1a} = Sosyo-psikolojik boyut bireylerin Gıda Harcama Durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{1b} = Sosyo-psikolojik boyut bireylerin Gıda Harcama Durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{2a} = Ekonomik boyut bireylerin Gıda Harcama Durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{2b} = Ekonomik boyut bireylerin Gıda Harcama Durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{3a} = Kabul boyutu bireylerin Gıda Harcama Durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{3b} = Kabul boyutu bireylerin Gıda Harcama Durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{4a} = Siyasi boyut bireylerin Gıda Harcama Durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{4b} = Siyasi boyut bireylerin Gıda Harcama Durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

H_{5a} = Sağlık boyutu bireylerin Gıda Harcama Durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

H_{5b} = Sağlık boyutu bireylerin Gıda Harcama Durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Tablo 37. Faktörlerin Gıda Harcama Durumuna Göre ANOVA Sonucu

		ANOVA				
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Kabul	Between Groups	16,323	3	5,441	7,754	,000
	Within Groups	1178,259	1679	,702		
	Total	1194,583	1682			
Sağlık	Between Groups	3,286	3	1,095	1,474	,220
	Within Groups	1247,477	1679	,743		
	Total	1250,763	1682			
Ekonomi	Between Groups	18,210	3	6,070	5,602	,001
	Within Groups	1819,130	1679	1,083		
	Total	1837,340	1682			
Siyasi	Between Groups	2,712	3	,904	2,000	,112
	Within Groups	759,015	1679	,452		
	Total	761,727	1682			
Sosyo_psikoloji	Between Groups	16,830	3	5,610	9,877	,000
	Within Groups	953,677	1679	,568		
	Total	970,507	1682			

Tablo 37’de % 5 anlamlılık seviyesine göre yapılan ANOVA testinde Siyasi ve Sağlık boyutta gıda harcama durumları arası anlamlı bir ilişki çıkmadığından (sig>0,05) H_{4b} ve H_{5b} hipotezi reddedilir. Buna göre, siyasi ve sağlık boyutta bireylerin gıda harcama durumlarına göre farklılık göstermez şeklinde kurulan H_{4a} ve H_{5a} hipotezi kabul edilir. Ekonomi, kabul ve sosyo-psikolojik boyutta yapılan ANOVA testi sonucuna göre ise gıda harcama durumları arası anlamlı bir ilişki (sig<0,05) çıktığından H_{2a}, H_{3a} ve H_{1a} hipotezi reddedilir. Buna göre, ekonomi, kabul ve sağlık boyutta bireylerin gıda harcama durumlarına göre farklılık gösterir şeklinde kurulan H_{2b}, H_{3b} ve H_{1b} hipotezleri kabul edilir.

ANOVA testi sonucuna ekonomi, kabul ve sosyo-psikolojik boyutta gruplar arasında ortaya çıkan farklılıkta hani grubun veya grupların diğerlerinden farklı olduğunu belirleyebilmek için çoklu karşılaştırma testlerinden yararlanılır. Gruplar arasındaki farklılığın tespiti için çoklu karşılaştırma testlerinden hangisinin kullanılacağına karar vermek için öncelikli olarak homojenlik testine bakılır.

Tablo 38. Boyutların Gıda Harcama Durumlarına Göre Homojenlik Testi Sonucu

Test of Homogeneity of Variances				
	Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Kabul	6,062	3	1679	,000
Ekonomi	4,670	3	1679	,003
Sosyo_psikoloji	2,429	3	1679	,064

Tablo 38’deki homojenlik testi sonucuna göre ekonomi ve kabul boyutunda (sig.<0,05) olduğundan anakütle varyansları arasında fark vardır. Buna sonuca göre çoklu karşılaştırma testlerinden Tamhanes T2 testleri kullanılır. Sosyo-psikolojik boyutta ise (sig.>0,05) olduğundan anakütle varyansları arasında fark yoktur. Buna sonuca göre çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testi kullanılır.

Tablo 39. Ekonomi ve Kabul boyutta Tamhanes T2 Testi Sonucu

Multiple Comparisons						
Tamhane	Dependent Variable	(I) gıdaharcama	(J) gıdaharcama	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
Kabul	300 TL altı	301-500	501 ve üstü	,23801*	,04963	,000
		301-500	501 ve üstü	,22776*	,05519	,000
	301-500	300 TL altı	501 ve üstü	-,23801*	,04963	,000
		300 TL altı	501 ve üstü	-,01025	,04871	,995
	501 ve üstü	300 TL altı	301-500	-,22776*	,05519	,000
		301-500	301-500	,01025	,04871	,995
Ekonomi	300 TL altı	301-500	501 ve üstü	-,19985*	,06434	,006
		301-500	501 ve üstü	-,00135	,07117	1,000
	301-500	300 TL altı	501 ve üstü	,19985*	,06434	,006
		300 TL altı	501 ve üstü	,19850*	,05966	,003
	501 ve üstü	300 TL altı	301-500	,00135	,07117	1,000
		301-500	301-500	-,19850*	,05966	,003

Tablo 39'deki Tamhanes T2 test sonuçlarına göre Kabul boyutta, 300 TL ve altı ile 301-500 ve 501 ve üstü;301-500 ile 300 TL ve altı; 501 ve üstü ile 300 tl ve altı arasında (sig<0,05) çıktığından anlamlı bir fark vardır. 301-500 ile 501 ve üstü arasında ise (sig>0,05) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Ekonomi boyutunda, 300 tl ve altı ile 301-500; 301-500 ile 300 tl ve altı; 501 ve üstü ile 301-500 tl arasında (sig<0,05) çıktığından anlamlı bir fark vardır. 300 tl ve altı ile 501 ve üstü arasında ise (sig>0,05) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan kabul ve ekonomik boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 40'da gıda harcama durumlarına göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 40. Kabul ve Ekonomik Boyutta Tanımlayıcılar Tablosu

Descriptives			
		N	Mean
Kabul	300 TL altı	360	2,1163
	301-500	793	2,2865
	501 ve üstü	530	2,7543
	Total	1683	2,3846
Ekonomi	300 TL altı	360	3,4380
	301-500	793	3,5493
	501 ve üstü	530	3,6878
	Total	1683	3,5594

Tablo 40'a göre ekonomi boyutu en yüksek gıda harcama aralığı 501 ve üstü, ikinci 301-500 aralığı iken sonuncu 300 tl ve altı, kabul boyutu en yüksek gıda harcama aralığı 501 ve üstü, ikinci 301-500 aralığı iken sonuncu 300 tl ve altı yer almaktadır. Buna göre ekonomik ve kabul boyutlarında gıda harcama aralığı düştükçe obezite vergisi kabul edilebilirlik düzeyi azalmaktadır.

Tablo 41. Sosyo-Psikolojik Boyutta Tukey Testi Sonucu

Multiple Comparisons	
----------------------	--

Dependent Variable: Sosyo_psikoloji				
Tukey HSD				
(I) gıdaharcama	(J) gıdaharcama	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
300 TL altı	301-500	,23670*	,04790	,000
	501 ve üstü	,24346*	,05147	,000
301-500	300 TL altı	-,23670*	,04790	,000
	501 ve üstü	,00677	,04229	,986
501 ve üstü	300 TL altı	-,24346*	,05147	,000
	301-500	-,00677	,04229	,986

Tablo 41'deki Tukey test sonuçlarına göre sosyo-psikolojik boyutta 300 tl ve altı ile 301-500 ve 501 ve üstü arasında ($\text{sig}<0,05$) çıktığından anlamlı bir fark vardır. 301-500 tl ile 501 tl ve üstü arasında ise ($\text{sig}>0,05$) çıktığından anlamlı bir fark yoktur. Gruplar arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkan sosyo-psikolojik boyutta farkın tespiti için grup ortalamalarına bakmak gerekmektedir. Tablo 42'de gıda harcama durumlarına göre grup ortalamaları verilmiştir.

Tablo 42. Sosyo-Psikolojik Boyutta Tanımlayıcılar Tablosu

Descriptives		
Sosyo_psikoloji	N	Mean
300 TL altı	360	3,8314
301-500	793	3,3947
501 ve üstü	530	3,1379
Total	1683	3,4508

Tablo 42'ye göre sosyo-psikolojik boyutu en yüksek gıda harcama aralığı 300 TL ve altı, ikinci 301-500 aralığı iken sonuncu 501 TL ve üstü gıda harcama aralığıdır. Buna göre sosyo-psikolojik boyutta bireylerin gıda harcama miktarı azaldıkça obezite vergisi kabul edilebilirlik düzeyi artmaktadır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Obezite vergisinin kabul edilebilirliğini ölçmeye yönelik yapılan çalışmada öncelikli olarak açıklayıcı faktör analizi ile 33 gözlenen değişkenden oluşan araştırma modeli sosyo-psikolojik, ekonomik, sağlık ve siyasi ve kabul olmak üzere 5 faktöre ayrılmıştır. İBBS Düzey1 bölgesindeki bireylerin oluşturduğu örnek kütleimizde gruplar arası fark testleri yapılmıştır. İlk olarak bireylerin obezite vergisinin kabul edilebilirlik düzeylerine ait bir skor elde etmek amacıyla 7 sorudan oluşan bir endeks geliştirilmiştir. Ankete katılan bireylerin obezite vergisinin kabul edilebilirliğini belirlemek için toplanan 1683 bireyin 7 ifadeye verdiği cevaplara ilişkin hesaplamalar sonucunda halkın obezite vergisinin kabul edilebilirlik düzeylerine ait skor 2,3846 olarak bulunmuştur. Araştırma anketinde kullanılan ölçeğin 5'li Likert ölçeği olması ve 3 değeri orta nokta (% 50) olarak kabul edilmesi dikkate alındığında ankete katılan bireylerin obezite vergisini kabul edilebilirliği oldukça düşük çıkmıştır.

Cinsiyete dayalı yapılan analiz sonucunda kadınların erkeklere göre daha yüksek bir kabul düzeyine sahip oldukları; medeni duruma göre yapılan analiz sonucunda bekarların kabul düzeyinin evlilere göre daha yüksek olduğu; yaşa göre yapılan analiz sonucunda kabul düzeyinin en yüksek 46 ve üstü yaş arası bireylerde sonrasında 26-45 yaş arası ve en son olarak 16-25 yaş arası bireylerde olduğu; eğitim türüne göre yapılan analiz sonucunda kabul düzeyi en yüksek eğitim düzeyi lisansüstü, ikinci üniversite eğitimi, üçüncü ortaöğretim iken sonuncu ilköğretim eğitimi olduğu; aylık gelire göre yapılan analiz sonucunda kabul düzeyi en yüksek aylık gelir düzeyi 4001 ve üstü, ikinci 2501-4000, üçüncü 1501-2500 iken sonuncu 1500 e kadar olduğu; BKİ indeksine göre yapılan analiz sonucunda kabul boyutu en yüksek BKİ zayıf, ikinci normal kilolu, üçüncü fazla kilolu, dördüncü 1. Sınıf obez iken sonuncu 2. Sınıf obez olduğu; mesleki duruma göre yapılan analiz sonucunda kabul boyutu en yüksek meslek grubu diğer çalışanlar, ikinci ücretli kamu, üçüncü ücretli özel, dördüncü bağımsız kendi işinde çalışan, beşinci çalışmıyor iken sonuncu sırada emeklinin yer aldığı ve son olarak gıda harcama durumuna göre yapılan analiz sonucunda kabul boyutu en yüksek gıda harcama aralığı 501 ve üstü, ikinci 301-500 aralığı iken sonuncu sırada 300 tl ve altı yer aldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Çalışmamızda ortaya çıkan sonuca göre anket uyguladığımız dönem itibariyle Türkiye’de halkın obezite vergisine karşı bakışı olumsuz çıkmaktadır. Buna göre bireyler her ne kadar toplum sağlığı amacı taşısa da gıda ürünleri üzerine konulacak herhangi bir ek vergiye olumsuz bakmaktadır. Nitekim bu olumsuz bakışta verginin konusuna girecek gıdalardan bir kısmının halkın günlük tüketim mamulleri arasında yer alması, beslenme alışkanlıklarını değiştirmenin zor olması, sağlıklı gıdaların fiyatlarının yüksekliği, devletin gelir sağlama amacıyla böyle bir yola başvurduğu algısı, sağlıksız ürünleri üreten firmalardaki çalışanların tüketim azalmasına bağlı olarak işsiz kalma düşüncesi, alım gücünün düşüklüğü, gelir düzeyi yükseldikçe verginin toplam gelir içindeki payının düşmesi nedeniyle adaletsizliğe yol açması, siyasi görüş farklılıkları, kamu harcamalarının savurganlığına ilişkin algı gibi birçok etken rol oynamaktadır.

Tüm bu hususlar ile bir verginin başarısının/etkinliğinin temel koşulu dikkate alındığında çalışmamızda obezite vergisinin kabul edilebilirlik düzeyinin düşük çıkması çerçevesinde Türkiye’de obezite ile mücadelede vergi dışında araçlara başvurulması daha başarılı sonuçlar verecektir. Nitekim halkın özümsemediği/olumsuz baktığı/kabul etmediği bir verginin yine de özellikle böylesine önemli bir sağlık sorunuyla mücadelede getirilmesi aksine obezite ile mücadeleye zarar verecektir. Halkın vergi ahlakı ve uyumu azalacak,

vergiler nedeniyle tüketimi düşmesi beklenen sağlıksız gıdalar merdiven altı yerlerde üretimini sürdürerek daha büyük sağlık sorunlarına neden olacaktır.

Bununla birlikte dolaylı bir vergi olması nedeniyle gelir dağılımında gelir düzeyi düşük bireyler aleyhine bozulmaya neden olarak vergi adaletsizliğine neden olacaktır. Obezite vergisini konusunu oluşturan ürünlerin daha çok gelir düzeyi düşük halk tarafından tüketilmesi nedeniyle bu kesime yönelik ek bir mali yük getirmesi de başka bir sosyal dengesizliğin ortaya çıkmasına veya artmasına neden olacaktır. Karar alıcılar obezite ile mücadelede halkın onaylamadığı vergileri yürürlüğe koymak yerine diğer mücadele araçlarına başvurmalıdır.

KAYNAKLAR

- Alemanno, A. & Carreno, I. (2013). Fat Taxes in Europe – A Legal and Policy Analysis Under EU and WTO Law. *European Food and Feed Law Review*, 2/2013, ss: 97-112
- Ajjaji, F. & Ong, J. (2015). The Sugar Tax in Holland”, Bachelor Thesis Economics and Business Economics Social Sciences, Utrecht School of Economics Utrecht University, Utrecht
- Ayyıldız, Y. & Demirli, Y. (2015). Obezite Vergisine İlişkin Halkın Düşünceleri: Türkiye’de Bir Alan Araştırması. *Business and Economics Research Journal*, Volume 6 Number 2, ss. 59-78.
- Barry, C. L., Niederdeppe, J. & Gollust, S. E. (2013). Taxes on Sugar-Sweetened Beverages Results from a 2011 National Public Opinion Survey. *American Journal of Preventive Medicine*, 2013;44(2):158 –163
- Bayram, N. (2016) Yapısal eşitlik modellemesine girişi amos uygulamaları, 3. Baskı, Ezgi Kitabevi, Bursa.
- Cornelsen, Laura, Green, Rosemary, Dangour, Alan ve Smith, Richard (2014), “Why Fat Taxes Won’t Make Us Thin”, *Journal of Public Health*, 37(1), 18-23.
- Gergerlioğlu, U. (2014). Davranışları Etkilemeye Yönelik Özel Tüketim Vergilerinin Tutum ve Davranışlar Üzerindeki Etkilerinin Ampirik Analizi (İstanbul İli Örneği), Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kaiser, H. F. (1974). An Index of Factorial Simplicity. *Psychometrika*, 39(1), pp.31–36
- Mytton, O. Alastair, G., M., R.& Rutter, H., (2007). Could targeted food taxes improve health?. *J Epidemiol Community Health*, 61, 689-694.
- Nederkoorn, C., Havermans, R. C., Giesen, J. C.A.H. & Jansen, A. (2011). High Tax On High Energy Dense Foods and Its Effects on The Purchase of Calories in A Supermarket An Experiment. *Appetite Journal*, 56, ss. 760-765.
- .Powell, L. M., Chiqui, J. & Chaloupka, F. J., (2009). Associations between State-level Soda Taxes and Adolescent Body Mass Index. *Journal of Adolescent Health*, 45 (2009) S57–S63
- Rivard, C., Smith, D., Mccann, S. E. & Hyland, A. (2012). Taxing sugar-sweetened beverages: a survey of knowledge, attitudes and behaviours. *Public Health Nutr.*, 2012 August ; 15(8): 1355–1361
- Saruç, T. (2015). Obezite Ekonomisi, Seçkin yayıncılık, Ankara
- Schroeter, Christiane, Lusk, Jayson ve Tyner, Wallace, (2005), “Determining The Impact Of Food Price And Income Changes On Obesity”, Selected Paper prepared for Presentation at the American Agricultural Economics Association Annual Meeting Providence, Rhode Island, July 24-27.
- Storom, D. L.(2012). Fat tax and Food Consumption, Yayınlanmamış doktora tezi, Pretoria University, Faculty Of Economic And Management Sciences, USA.
- Timmins, K. (2011). On With The Pennies, Off With The Pounds? The Use Of Taxation Policies in Obesity Prevention, *Perspectives in Public Health*, Royal Society for Public Health, Vol. 131, No. 4 1 pp. 155–157.
- Tuncer, G. & Sandalcı, U. (2018). Obezite Vergisi Algısını Belirleyen Faktörlerin Analizine Yönelik Bir Uygulama. 4rd International Congress on Political, Economic and Social Studies (ICPESS), 28-30 June, 2018, Venice/ITALY.
- Türk, M. & Gök, A. (2011). Perakendeci İşletmelerde Çevreyi Koruma Bilinci Üzerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.16, S.2, s.125-152, Isparta.
- Elektronik Kaynaklar
<http://www.who.int/gho/countries/en/> (Erişim: 23/09/2018)
http://www.who.int/growthref/who2007_bmi_for_age/en/ (Erişim: 17/09/2018)

http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1059 (Erişim: 22/05/2018)

EXTENDED ABSTRACT

States use public policy instruments to counter the problems that reduce the total quality of life by reducing the quality of life of individuals. These public policy instruments are at the top of taxes. The taxes, which were previously taken to finance the public expenditures, are now used for extra-fiscal purposes, such as fair income distribution, economic stability, economic growth and development, and social goals. Tax policies carried out in accordance with the extracritical purposes and the economic, social, etc. encountered today. to solve problems. In this direction, many restrictive and preventive regulatory taxes have been introduced in the context of many state tax policies.

One of the taxes used as a public policy tool in order to protect public health due to the understanding of social state is the fat tax which has been widely used by many states in recent years. Fat tax is defined as an additional tax on unhealthy foods or overweight individuals that cause obesity and has been used by many states over the last decades in the fight against obesity. States aim to orient people's preferences to healthier foods from fat taxes on unhealthy foods that cause obesity, and to fight against obesity, which is becoming increasingly widespread.

However, in order to protect public health, the success of obesity tax in preventing obesity disease depends on the level of public acceptance of this tax, which aims at decreasing the economic power of individuals, including some of the basic needs of the population and aiming to change the consumption preferences of people as difficult as the eating habits will change.

The study yet has implemented with public health protection and total social welfare increase in order in the future is likely to be applied to obesity, people's thoughts are living in Turkey for the tax in Turkey, perspectives against this tax and acceptance levels were investigated. In the study conducted to measure the acceptability of fat tax, the research model consisting primarily of explanatory factor analysis and 33 observed variables is divided into 5 factors including socio-psychological, economic, health and political and acceptance. The difference between the groups was performed in the sample mass of the individuals in the NUTS-Level 1 region. Firstly, an index of 7 questions was developed to obtain a score for the acceptability levels of the obesity tax of individuals. As a result of the calculations of 1683 individuals collected to determine the acceptability of fat tax, the scores of the public acceptability levels of fat tax were found to be 2,3846. When the scale used in the research questionnaire was 5

point Likert scale and 3 was accepted as mid point (50%), the acceptability of fat tax was quite low.

Gender-based analysis shows that women have a higher level of acceptance than men; According to the analysis made according to marital status, the level of acceptance of singles is higher; According to the results of age analysis, the highest level of acceptance was found in individuals aged between 46 and 20 years and 26-45 years old and most recently in 16-25 years of age; As a result of the analysis conducted according to the type of education, the highest level of acceptance is the postgraduate level, the second university education; According to the monthly income analysis, the highest level of acceptance is 4001 and above, the second is 2501-4000, the third is 1501-2500, the last is 1500; According to the analysis made by BMI index as the result of the highest accepted BMI weak, second normal weight, third overweight, fourth class is obese while the second class 2 is obese; According to the results of the analysis made according to the professional situation the highest level of acceptance of the other workers, second paid public, third paid private, fourth independent self-employed, the fifth is not working, while the last row of retired and as a result of the analysis made according to the food expenditure situation, the highest food expenditure range is 501 and higher, the second is 301-500, while the last one is 300 TL and below, the results were reached.

According to the results observed in our study, we applied the survey period, Turkey stands out as a negative attitude towards the people's fat tax. According to this, individuals look negatively on any additional tax that will be placed on food products, although they are aimed at community health. All of a tax to success with these issues / events in the study Considering the fundamental condition in the context of decreasing the level of acceptability of obesity tax in Turkey resorting to means outside tax to combat obesity will give you better results.